

1929 December 21
Szombat
5690 é. Kiszlev 18

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Strada Baros L. Pop (v. Brassai-n.) 18
Telefon 9-77.

Éjjeli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bányász zsidóság politikai napilapja.
Cikkeink utánnycikk forrás megjelölés nélkül nem használhatók.
Kéziratok megőrzésükre nem tartozunk felelősséggel.

Egy vértelen és egy véres küzdelem

Külpolitikai figyelő

Gorkij mondja valahol, hogy az embernek meg kell becsülnie derék ellenfeleit, mert ezek élesebb teszik ítéletét, fontosabb teszik a selekvésben és mindig fokozzák azt az akaratát, hogy teljes győzelmet arasson. Mély és reális igazság az, az emberi lélek legbensőbb rejtekeibe való bepillantani tudás kétségtelen jele.

Az angol munkáskormányok alaposan megértették a derék és le nem becsülhető ellenfelekből. Jobbról is, balról is. Saját pártjának baloldala tulságosan kevesli a fejlődés és fejlődés irányában kifejtett tevékenységét, a jobboldal pedig, főleg a lordok háza sokalja. És ez a körülmény bizonyítja, hogy az a bizonyos arany középút korántsem arannyal kibélelve, inkább inkább tövisszel.

És mégis, mindezek ellenére: az angol munkáskormány szilárdan, sőt fölényesen tartos a dolgában. Vajon csak bölcsességének köszönheti ezt a fölényt? Aligha. Kétségtelenül nagy szerepe van benne bölcsességének is, anely az események és az erőviszonyok kapcsolatát, összefüggéseit, dinamikus lendületét és azokat a tényezőket látja, melyeknek helyes felismerése: minden sikerek titka. Am az angol kormány pozíciójának szilárdságát megemlíti ez a tény támasztja százszázalékosan alá. Egészen más valami: az európai ellentétek fokozott kiéleződése s éppen ezekből az ellentétekből eredő helyzetek erőteljes egymáshatása. Még pontosabban: a bizonytalanságnak, tévováságnak, idegességnek az a magas foka, mely az európai reakció embereit az utóbbi időben elfogta s vagy a diktátúra, vagy pedig a fűhöz-fához való kapkodás utvetőjébe kényszeríti őket.

A konzervatívok pártja, főleg pedig az angol lordok háza a szovjet elismerése miatt csikorgatja a fogát és szeretné megmutatni Macdonaldékat. A liberálisok is természetesen hozzájárulnának ehhez a bukathoz, de ők se mernek komolyan hozzájárulni. A konzervatív párt nem meri lezavarni a munkáskormányt azért, mert el egy új választáson őt érhető végleges győzelemtől, a liberális párt pedig azért nem buktat, mert a szovjet elismerése a liberális ipar és kereskedelem érdeke is. A szociálpolitikai vívmányok mértékét érvelő baloldali munkáspárt pedig azért nem nyul végleges eszközökhöz, mert önmagával kerülné ellentétbe, ha Macdonaldot és Hendersont nem támogatná a szovjet nagyon is engedékeny szellemben elismerése fejében és esetleges disszidálásával kitenné a pártot, hogy ne csak a lordok házában szavazzák le idejüket az anakronisztikus urak, hanem az országban is.

Ime: ezek az egymást egyensúlyban tartó ellentétek azok, melyekre az angol munkáskormány belpolitikai szilárdsága épül.

A távol Kelet ismét teljes forrongásban van. Északmandzsúria önálló, független köztársaságá alakult át, Kinát a győzelmek, lázadó tábornokok darabokra szegítik szét. A kínai forradalom vitetörténeti etapja nem tud lezárulni. Anoton győzelmek szabadságharcából a társadalmi és polgárháború vérvörös virágai önkéntes magasba, — ha nem csalódunk: erős tendenciával.

Mandzsúria elszakadása az anyaországtól, a kínai forradalmár tábornokok felbomlása Nanking ellen: legalább is ezt a jövőt látszanak igazolni. Ha a tévességek következtetni lehet, — úgy talán a következtetés is megállja a helyét,

hogy az egész orosz-kínai fegyveres konfliktus kiprovakálása nem, vagy legalább is nemcsak a mandzsúriai vasútvonalért történt, hanem azért, hogy Szovjetország kínai területen, fegyveres erőnek fölényes védelme alatt adjon biztatást és támogatást a ma már oroszellenes nankingi kormány ellen lázadóknak. Ugy látszik: ez a generális lázadás Oroszország felelete az amerikai és európai in-

tervencióra, melyet a Kellog paktum érvényesítése érdekében az érdekelt hatalmak Moszkvában és Nankingban tettek.

Nem lehetetlen, hogy a nankingi kormány balra-tolódása is ennek az újabb szovjet-akciónak eredménye. A nankingi kormányt ugyanis az utóbbi időben azzal védőtájk ellenfelei, hogy eladta magát azoknak a nyugati imperialistáknak, akik ellen küzdött. És ez a vád ásta alá nép-

szerőségét. Most teljes erővel vetette át magát az európai koncessziók megsemmisítésére. A rezervációk nagyrészt egyetlen tollvonással megsemmisítette.

Kína tehát újra ferring, hogy meddig és milyen irányban, ma még nem világos. Csak egy bizonyos, hogy a gyarmatpolitikának itt már befellegzett. És ez nem lekicsinylendő eredmény — a világbéke szempontjából.

Fischer József dr. nagyszabású beszéde a költségvetési vitában

A Zsidó Parlamenti Klub visszautasítja a költségvetést,

amely nem részesíti kellő támogatásban a zsidó iskolákat és hitközségeket

Fischer József dr. felemelte szavát a fogyasztási adók felemelése és az adóellátolási törvények ellen

Bucuresti-Bukarest, december 20. (Az Új Kelet tudósítójától). A költségvetési vita során a kamara tegnap éjjeli ülésén felszólalt dr. Fischer József, aki másfél óras hatalmas beszédben fejtette ki a Zsidó Parlamenti Klub álláspontját az 1930. évi költségvetéssel szemben. Fischer József

dr. alaposan felépített és dokumentumokkal alátámasztott beszédét úgy Madgearu pénzügyminiszter, mint a parlamenti többség nagy érdeklődéssel hallgatták végig Fischer József dr. felszólalását, amely a kormány pénzügyi politikájának igen alapos komoly és objektív kritikája volt.

Amit az állam ad, adja megkülönböztetés nélkül

Fischer József dr. mindenekelőtt is rámutatott arra, hogy az elmúlt évi költségvetéssel szemben a Zsidó Parlamenti Klub nem emelt kifogásokat, mert — mint azt Popovici Mihály pénzügyminiszter maga is elismerte — az elmúlt évi költségvetés, amelyet a liberális kormány készített elő, nem lehetett hü kifejezője a nemzeti parasztpárti kormány pénzügyi koncepcióinak. Ezt a költségvetést azonban a kormány megfélemlően előkészítette és így kötelességének érzi, hogy a buggetet objektív analízis tárgyává tegye.

Figyelemmel van az ország nehéz helyzetére és nem téveszti szem elől, hogy román gazdasági és pénzügyi újjáépítés korszakát éli át. Amit azonban az állam adni tud, a budget révén az állam polgárainak, azt adja jószívvel és megkülönböztetés nélkül, másrészt pedig biztosítani kell a zsidó lakosság számára az egyenlő bánásmódot, hogy ne kerüljünk inferioris helyzetbe az állam többi polgáiraival és annál kevésbé a többi kisebbségekkel. Az előző pénzügyminiszterek mindegyike szükségesnek látta az általa elkészített költségvetésnek bizonyos megjelölést adni. Az 1930. évi költségvetést a rend költségvetésének lehetne nevezni.

Madgearu pénzügyminiszter: Én is így neveztem. Fischer József dr. A rend azonban nem jelent termelést, annak legfeljebb alapját képezi.

Ha nem folynak be az adóhátralékok, nem lesz miből fizetni az adósságokat

Ezután Fischer József dr. a rendes és rendkívüli jövedelmeket és költségvetéseket vizsgálta. E pont körül nagy vita támad Madgearu és Fischer József dr. között. Fischer József dr. rámutat arra, hogy a régi adósságok kifizetésére az új költségvetés azon összegeket irányítja elő, amelyeket az elmúlt évek adóhátralékaiból remélnek inkasszálni. Amennyiben ezek a hátralékok nem folynak be, úgy az állam nem fogja régi adósságait fizetni.

Madgearu pénzügyminiszter: Az év folyamán igyekezni fogunk más alapok-

ból is összegeket folyósítani erre a célra, hogy az adósságok likvidálhatók legyenek.

Fischer József dr. kifejté ezután, hogy milyen komplikációk keletkezhetnek a költségvetésnek abból az intézkedésből, hogy a pénzügyminiszter havonként osztja el az egyes minisztériumok között a befolyt összegeket az állami inkasszó menete arányában. A pénzügyminiszter szakadatlan harcban van az egyes reszort-miniszterekkel, mert végeredményben is nincs hivatalos norma annak megállapítására, hogy milyen kritériumok között történjen a pénz szétosztása az egyes reszortok között.

Madgearu pénzügyminiszter: Egyszóval részvétet fejez ki velem szemben. Mindenesetre jobb, ha havonként költjük el azt, ami befolyt, mintha folytatnók azt a rendszert, hogy nem létező jövedelmeket használnak fel a minisztériumok.

Dr. Fischer József: Így azonban alkalmazhatatlan lesz a költségvetés.

Dr. Lucian: Az sem nagy szerencsétlenség.

Tulhaladtuk-e a válság kulminációs pontját

Fischer József dr. ezután az általános gazdasági helyzet szempontjából bírálja a költségvetést. A pénzügyminiszter ur azt hiszi, hogy a válság kulminációs pontját túlhaladtuk.

Madgearu pénzügyminiszter: Biztos jelek tanuskodnak emellett.

Dr. Fischer József: Az egész költségvetést erőteljes optimizmus hatja át. Nem hiszem azonban, hogy ezt az optimizmust mások is osztanák. A mezőgazdasági helyzet katasztrófális, a parasztság valóban nagy nyomorban él. Érthetetlen, hogyan emelhetett szót politikai párt a mezőgazdasági hitelintézet ellen. (Taps a többségi képviselők sorában), amelytől nemcsak a parasztpárt, de a többi társadalmi osztályok megmentését is kell várni. Önök ismerik az ipar kereskedelem helyzetét.

Nem mulik el nap csödkérés nélkül

Nem telik el egy nap sem a fővárosban, sem a vidéken csödkérés és kényszerregegyeségek nélkül. Röviden ki fog térni a zsidó lakosság gazdasági helyzete-

tének ismertetésére. Az erdélyi és a többi csatolt területek zsidóságának egy része a hadikölcsön kötelezettségek elértéktelenedése következtében veszítette el vagyonát: egy másik része a forradalomban szenvedett súlyos károkat, megmaradt fillereit a városokban veszítette el, ahová kényszerülve voltak költözni miután a falvakban helyzetük lehetetlenné vált. Az agrár reform következtében is súlyosan szenvedett az erdélyi zsidóság. A mezőgazdáktól elvették földjeiket, a törvény által előírt minimumot sem hagyta meg. A városokban nem tudtak gyökeret verni, mert nem adtak nekik iparendélyt, lakásait, házaikat elrekvirálták. A zsidó lakosság gazdasági kapacitása a minimumra süllyedt le, úgyhogy legelemibb szükségleteit is alig tudja már kielégíteni.

Kölcsönökből fizetik

Az általános krízis oka kétségtelenül a világválság egyik következménye, de része van benne a revalorizációs politikának is, amely késleltette a stabilizációt. Popovici Mihály volt pénzügyminiszter ritka hozzáértéssel és óvatossággal vitte keresztül a stabilizációt. (Hosszantartó taps a többség oldaláról). Kétségtelen, hogy a stabilizáció későn történt és így következményeit nehezebben viseli el az ország, mintha a lejárfolyamának megszabályozása idejében történt volna meg. Nincs honnan fizetnünk azokat az újabb áldozatokat, amelyekre kérnek tőlünk. Az emberek nem jövedelmekből, hanem kölcsönökből fizeti adóikat és adósságaikat. A jövedelmi adó vagyonadóvá változott át. Nem tulságosan örvendetes tehát az, hogy az új költségvetés 5 milliárd 370 millió lej pluszt tüntet fel az előző évi budgettel szemben, mert nagyon problematikus, hogy az ország el fogja viselni ezt a pluszt. Ha valamilyen változás történt az ország gazdasági helyzetében, — ahogyan azt a pénzügyminiszter ur a költségvetés előszavában kifejti, úgy ez csak az adófizetők kárára történhetett. A pénzügyminiszter ur azonban az adóellátolási elleni törvényektől is a jövedelmek emelkedését várja.

Mit remél a pénzügyminiszter az adóráziától.

Madgearu pénzügyminiszter: Fischer ur, én nem vagyok optimista. Én nagyon számítok ember vagyok. Csak egy példát hozok fel. Ma nálam járt egy vállalat vezetője és arra kért, hogy máris kezdjem meg vállalatánál az adóellátolási elleni törvény alkalma-

er 20
otválás
Leibe
mak,
késnélküli
válkozik.
be
gujabbán
l special
mes illatu
is nagyon
nlát után
nőségéért
egyedüli
SEF
ad N. 30.
yedüli el-
állatszertár
drogueria-
apható.
on.
21.30: Dal-
-est.
30: Könyv-
ü zene. 23:
intett. 21.05:
gv.
oven: „Hold-
0.15: Rádió-
zene.
Ostrava: A
kus hangver-
sák, Händel
ekar: 22.10:
ény
ár r. t. meg-
y folyó hó 21-
hó 23-án d. u.
Avram Janou
n közbenjöv-
kat, festménye-
fajance dis-
andru Pop
public
rodalomból
— 204
helyzet vál-
— 123
ktve 163
yvosztályában
s!
en tisztelt kö-
em, hogy a Str.
latti „Kristály”
ét átvettém. A
1 óráig férfiak,
áig nők részére
árkedvezmény
ari József
és furdómeztér
26

zását. Körröndeletem adtam ki, amely szerint a januári fizetéseket nem lehet folyósítani, amíg a tisztviselők be nem mutatják az 1929. év első felére eső adók kifizetéséről szóló nyugtákat. Kiderült, hogy az illető vállalat 130 nagyon jól fizetett tisztviselője közül mindössze négynek volt az adója kifizetve. Ime, erre alapítom én optimizmusomat. Teljesen bizonyos, hogy az adóelvitkolás elleni törvény tömegesen tők közbe, kik ma nem adófizetők, fog olyan embereket hozni az adófizetők közé.

Kolozsvár félmilliárd lej adóhátralékkal tartozik.

Dr. Fischer József: Az adóelvitkolás elleni törvények csak a Regátban fognak eredménnyel járni, mert a csatolt területeken nem létezik adóelvitkolás.

Madgearu pénzügyminiszter: Egyedül Kolozsvár 500 millió lej adóhátralékkal tartozik.

Dr. Fischer József: Ez nem adóelvitkolás.

Lucian Sándor dr.: Az a hátralék nem reális.

C. Anghelescu: A polgárok vannak hátralékban. Lucian ur nem tud rólok. (Nagy derűség).

Dr. Fischer József: Erdélyben a szabad foglalkozásuk erejükön felül vannak megadóva.

Madgearu pénzügyminiszter: Miért mond ilyeneket Fischer ur. Jöjjön holnap a pénzügyminisztériumba és az 1927. és 1928. évi kimutatásokból látni fogja, hogy vajjon igaza van-e.

Erdélyben nem volt adóelvitkolás.

Dr. Fischer József: Hangsúlyozom, az adóelvitkolási törvény Erdélyben legalább is nem fogja a várt eredményeket meghozni, részint azért, mert nem volt adóelvitkolás, másrészt pedig, mert a törvény nem olyan, hogy a jövedelmek fokozását vonja maga után. Az adóelvitkolás csak úgy akadályozható meg, ha alaposan megválogatják a tisztviselői kart, jól fizetett és alapos készségű hivatalnokokat alkalmaznak s az adókat méltányosan és arányosan helyezik el az egyes társadalmi rétegek között. Nem áll az, hogy az adóelvitkolás többsége kivonja magát az adófizetés alól. Szeretném, ha a pénzügyminiszter urnak volna igaza, de tartok tőle, hogy az új pénzügyi törvények csak a védteleneket fogják sújtani, míg a hatalmasok a jövőben is meg fogják találni a módját annak, hogy kivonják magukat a terhek viseléséről.

Csak szorítani kell az adóprést.

Madgearu pénzügyminiszter: Ne kutasassuk a jövőt. Juniusban is azt mondták, hogy nem lehet behajtani az adókat és midőn én átvettem augusztusban a pénzügyminisztérium vezetését és megszorítottam az adóprést, kezdtek ömleni a pénzek.

Fischer József dr. megállapítja az után, hogy az egyenes és az indirekt adók közötti arány nem igazságos.

Madgearu pénzügyminiszter elismeri, hogy Fischer Józsefnek igaza van, de egy általános pénzügyi reformra van szükség.

A fogyasztási adó emelése antiszociális

Dr. Fischer József hangsúlyozza, hogy a fogyasztási illetékek felemelése — mint hogy közvetlenül a szükségét szenvedő lakosságot érinti, antiszociális. 1929-ben a sör illetékekből befolyó jövedelem 150 millióra volt előirányozva, 1930-ban pedig 350 millióra.

Madgearu: Elfelejté, hogy az illeték emelése ellenére a fogyasztás is növekedett.

Fischer dr.: Sokkal súlyosabb az, hogy a cukor fogyasztási illetékét 25 százalékkal emeli az új költségvetés.

Madgearu: A háború előtt mai 12 lejnek felelt meg egy kg. cukor illetéke, most 7 lej. Olaszországban 51 lej egy kg. cukor ára és ebből 32 lej inkasszá az állam.

Dr. Fischer József: A fogyasztási illetékek felemelése az élet drágulását fogja maga után vonni.

A bélyegilletékek emelése luxust csinál az igazságszolgáltatásban

Ezután a bélyegilletékek emelését kritizálja dr. Fischer József és rámutat arra,

Nem a két színről
nem is az ismert
szerecsenyéjéről
hanem a

noir

gonadozott szépség új ápolászsereiről

volt szó, amidőn a napokban egy kis reitvényt adunk fel Önnek megfajtásra.

A Rouge et Noir, hölgyeim, a kozmetika legújabb vívmánya, sőt még több is ennél: Rouge et Noir az illátalmény lélektanának az eredményein alapszik.

Életünk hölgyeim, már nem olyan egyszerű egyedül érzés után székesegyházakat építenek, ma azonban az illatszereket az orvos, a vegyész és a pszichológus segítségével komponálják.

Ernek ellenére a Rouge et Noir illatának álommeséjében senki sem sejtí annak a munkának a nagyságát és nehézségét, amely megalkotását megelőzte.

Eau de Cologne-Parfum-Poudre-Creme
Csakis eredeti csomagolásban

Elképzeltetetlen kellemes meglepetésben részesül a "Rouge et Noir" cikkek vásárlásánál. Érdeklődjék az Ora illatszereiről aki készséggel szolgál felvilágosítással.

hogy az igazságszolgáltatás valóságos luxussá lett. 4 és fél milliárd lej védelmet vár az állam csupán bélyegilletékekből és megtörténhetik, hogy az a polgár, aki ezeket fizetett le bélyegilletékekért, még sem fog igazságot kaphatni, mert az adókönnyvét nem találja rendben

Nevetséges összegzett vettek fel a zsidó hitközségek részére

Fischer József dr. örömmel veszi tudomásul, Madgearu választ, majd áttér a zsidó hitközségek szubvencionálásának kérdésére. 1928-ban a liberális párt 10 millió lejt vett fel a költségvetésbe a zsidó hitközségek számára. Ezt az összeget akarják az 1930. évi költségvetésben is fenntartani. Mi azonban ezt semmiesetre sem fogadjuk el, annál is kevésbé, mert egy 59 milliárd lejes költségvetésről van szó, amelyben a felekezeti számokra 1 milliárd 60 millió van előirányozva. Megengedhetetlen, hogy egy olyan felekezetet, mint a zsidó, mindössze tízmillió lejt kaphjon. Kivétel elbánásban részesülünk, mintha nem volna annyira jogunk, mint a többi felekezeteknek. A többi kisebbségi felekezetről gondolkodunk, amelyek ugyancsak összehasonlíthatatlanul jobb anyagi helyzetben vannak. Kérdelem, mikor fog a kivétel bántó mód megszűnni végül a mi felekezettünkkel szemben. Felesleges volna statisztikával bizonyítani, hogy mily neveltséges az az összeg, amelyet számunkra előirányoztak, de teljességgel megengedhetetlen, hogy egy demokratikus rezsim alatt valamelyik felekezet számára speciális szempontok érvényesüljenek. Nem kérünk előnyöket, de a jogunkat követeljük, amely jár nekünk, mint állampolgároknak, mint adófizetőknek és mint elismert felekezeteknek.

Rendkívüli hitel kell a kisebbségi iskoláknak

A második kérdés, amellyel foglalkozni kívánok, a zsidó iskolák szubvencionálásának kérdése. A kisebbségeknek kiutalt 25 millió lejes államsegély a kormány jó intencióinak bizonyítéka és különös elvi fontossággal bír, mert elismeri, hogy a kisebbségi iskolák is az általános kultúra tévyezői és mint ilyenek, jogukban áll támogatást kérni az államtól. Az összeg azonban elégtelen s elengedhetetlenül szükséges, hogy rendkívüli hitelek útján a kisebbségi iskolák szükségleteinek megfelelően egészítsék ki.

Egy millió helyett száz ezer lej a zsidó diákoknak

A harmadik kérdés, amelyről beszélni akarok, a zsidó diákok szubvencionálásának kérdése. Costachescu miniszter ur az elmúlt évben 1 millió lej szubvenciót adott. Az idén ezt az összeget 100 ezer lejre redukálták. Nem véve figyelembe azt hogy milyen sötét nyomorban él a diákság, minden egzisztenciális lehetőség nélkül. A megszavazott összeg nemcsak elégtelen, de egyenesen sértő azzal a céllal, szemben, amelyet szolgálania kell. A jelenlegi költségvetésben semmi sincs a zsidó diákság számára előirányozva,

a bíróság. Itt legalább az igazságszolgáltatásnál kellene ki vételt tenni, úgy ahogy az anyakönyvi aktusoknál tett kivételt a pénzügyminiszter ur.

Madgearu pénzügyminiszter: A bírósági határozatokra sem fogjuk alkalmazni azt a törvényt.

ami jogainknak súlyos megsértését képezi. A zsidó diákoknak éppen oly joguk van otthonainak szubvencionálására, mint a többieknek. Egy pillanatig sem fogunk megszűnni a kormány elé tárni

Barcelona és San Saduru között egy gyorsvonat elűtött egy utasokkal telt autóbusszt

A borzalmas katasztrófának 17 halálos áldozata van

Páris, december 20. A Havas távirati iroda tudósítója jelenti, hogy a Barcelona—San Sadurn közötti utvonalon vasúti átjárójánál egyik gyorsvonat elűtött egy utasokkal telt autóbusszt. A vonat a gépkocsit felborította, összetört és roncsait hosszabb utzakaszon magával vonszolta, amíg a vonatot végre sikerült leállítani. Az autókatasztrófának 16 halottja és számos sebesültje van.

Páris, december 20. A Barcelona—San Sadurn közötti vonalon Torre mellett történt autókatasztrófának 17 halálos áldozata és 28

ezt a követelésünket, amelynek minél előbbi megoldását kérjük.

A Zsidó parlamenti Klub visszautasítja a költségvetést

Fischer József dr. ezután a zsidó tanítóképző felállításának szükségességét hangsúlyozza. Kéri, hogy ennek költségeit vegyék fel az 1930. évi költségvetésbe. Végül megállapítja, hogy a próbálta a kormány általános gazdaságpolitikai elveit, de nem szerencsés az a mód, ahogyan a kormány ezen elveket a gyakorlatba átülteti. Minthogy pedig a zsidóság jogos kívánságait nem teljesítik, a költségvetést visszautasítja. (Taps a zsidó parlamenterek padsorából.)

Elsülyeszthető kártya- és rulettasztalokat foglalt le Berlinben a rendőrség

Izgalmas kártyarazzia a berlini belvárosban

Berlin, december 20. A belvárosban az elmúlt éjszaka nagy kártyarazzia volt. A rendőrség már régóta figyelt egy gyanús társaságot, amely a belváros egyik előkelő bérházában rendezett be klubhelyiséget. A klubnak többszáz tagja volt és a forgalom a helyiségben olyan nagy volt, hogy egy másik helyiséget is bérelt. Eddig minden rajtaütés hiábavaló volt, mert a kártyaklub csak „feltétlenül megbízható” egyéneket vett fel tagjai sorába és egyetlen detektívnek sem sikerült beférkőznie a tagok közé.

A rajtaütésnél sohasem találtak kártyasztalt és az igazoltató rendőrök a klubhelyiségben csak olvasó vagy briliárd-dal szórakozó vendégeket találtak.

A klubot az új helyiség berendezése árulta el. Sikerült megfigyelni, amit az új helyiségbe különleges butorokat szállítottak, amelyek amerikai rendszerű stüllesztővel voltak ellátva. Az elmúlt éjszaka a rendőrség embe-

sebesültje van. A sebesültek közül nyolcan állapotja igen súlyos. A mozdony vezetője hi halgatásakor azt hangzott, hogy a szerencsétlenség lehetetlen volt elkerülnie, mert az az autóbussz éppen a síneken volt amikor a vonat átbogott. A pályatest mellett hatvan méter hosszúságban a szerencsétlenség körül megsemmisített emberi holttestek és testrészek rakab hevernek. A halottak személyazonosságának megállapítása nagy nehézségekbe ütközött. Eddig csak huszonhárom holttestet lehetett agncszámlálni.

rei rajtaütöttek a társaságon és feltörték a butorokat, ahol a rejtett fiókban meg is találtak a házfelügyelő riasztó jelzésére elhelyezett kártya és rulettasztalt.

A klubban hetven vendég volt, akiket egytől egyig előállították a rendőrségen. A délután előtt folyamán ugyan szabadonbocsátották őket, az eljárás azonban tiltott hárdjártást miatt valamennyiük ellen megindult.

Elhelyezkedést keres

félmillió lei bankgaranciával rendelkező, román-magyar-német nyelvet bíró, kereskedő, érettségis, agilis fiatal kereskedő. Számításba jön a bizalmi állás, vagy kisebb ipari vállalat igazgatója. Érdeklődések címzendők: Export Somcutamare, jud Satumare.

Das bewegte Leben des hasik Rolf schwantz. Ilya Ehrenburg a világhírű zsidóregény. Ára 228 lej az Új Könyvkiadó vállalatán.

Kook pal

A főrabbi bölcs és...

Jeruzsálem, dec. 20. (Jelentősebb). A főrabbi (Kook) a palesztinai tudós főrabbi Kookot hallgatta ki a vizsgálóbizottság. Kook főleg az volt, hogy a vizsgálóbizottságban álló Kookot adjon felvilágosítást a zsidóság vallási és morális állapotáról. Kook a zsidóság vallási és morális állapotáról megvilágította a bizottság tagjait. Az igazság nem s...

Az igazság nem s... Kookot adjon felvilágosítást a zsidóság vallási és morális állapotáról. Kook a zsidóság vallási és morális állapotáról megvilágította a bizottság tagjait. Az igazság nem s... Kookot adjon felvilágosítást a zsidóság vallási és morális állapotáról. Kook a zsidóság vallási és morális állapotáról megvilágította a bizottság tagjait. Az igazság nem s...

A főrabbi ezután a zsidó tanítóképző felállításának szükségességét hangsúlyozza. Kéri, hogy ennek költségeit vegyék fel az 1930. évi költségvetésbe. Végül megállapítja, hogy a próbálta a kormány általános gazdaságpolitikai elveit, de nem szerencsés az a mód, ahogyan a kormány ezen elveket a gyakorlatba átülteti. Minthogy pedig a zsidóság jogos kívánságait nem teljesítik, a költségvetést visszautasítja. (Taps a zsidó parlamenterek padsorából.)

A zsidó... A főrabbi ezután a zsidó tanítóképző felállításának szükségességét hangsúlyozza. Kéri, hogy ennek költségeit vegyék fel az 1930. évi költségvetésbe. Végül megállapítja, hogy a próbálta a kormány általános gazdaságpolitikai elveit, de nem szerencsés az a mód, ahogyan a kormány ezen elveket a gyakorlatba átülteti. Minthogy pedig a zsidóság jogos kívánságait nem teljesítik, a költségvetést visszautasítja. (Taps a zsidó parlamenterek padsorából.)

A főrabbi ezután a zsidó tanítóképző felállításának szükségességét hangsúlyozza. Kéri, hogy ennek költségeit vegyék fel az 1930. évi költségvetésbe. Végül megállapítja, hogy a próbálta a kormány általános gazdaságpolitikai elveit, de nem szerencsés az a mód, ahogyan a kormány ezen elveket a gyakorlatba átülteti. Minthogy pedig a zsidóság jogos kívánságait nem teljesítik, a költségvetést visszautasítja. (Taps a zsidó parlamenterek padsorából.)

Jeruzsálem mesterén... A főrabbi ezután a zsidó tanítóképző felállításának szükségességét hangsúlyozza. Kéri, hogy ennek költségeit vegyék fel az 1930. évi költségvetésbe. Végül megállapítja, hogy a próbálta a kormány általános gazdaságpolitikai elveit, de nem szerencsés az a mód, ahogyan a kormány ezen elveket a gyakorlatba átülteti. Minthogy pedig a zsidóság jogos kívánságait nem teljesítik, a költségvetést visszautasítja. (Taps a zsidó parlamenterek padsorából.)

Luke ne... Ezután Horovitz...

Kook jeruzsálemi főrabbi megjelent a palesztinai vizsgálóbizottság előtt

Főrabbi bölcs és emelkedett szavai nagy hatást gyakoroltak a bizottság tagjaira. Feszült érdeklődés kíséri Horovitz ügyvédnek kihallgatását, aki az executivét képviselte a rémnapokban

Jeruzsálem, dec. 20. (Az Uj Kelet tudósítójától). A főmufti után az elmúlt heteken a palesztinai áskenez zsidóság tudós főrabbiját, Abraham Jicchak Kookot hallgatta ki az angol parlamenti vizsgálóbizottság. Kook kihallgatásának főjele az volt, hogy a vizsgálattal kapcsolatban álló vallási természetű kérdésekről adjon felvilágosítást. Kook elsőként hivatott arra, hogy a Szentfalnak zsidóság vallási és érzelmi életében vitt szerepét és jelentőségét a vizsgálóbizottság előtt megvilágítsa. Kook költői képekben és gondolatokban gazdag vallomása szemelláthatóan mély hatást gyakorolt a bizottság tagjaira.

Az igazság nem szemérmes

Az igazság nem szemérmes és nem féltékeny, kezdte vallomását Kook a zsidó bizottság elnökével, a bíróval. Ennél fogva a bíróság elé, bár a bizottság tagjai készek voltak engem lakáson kívül hallgatni. Am nekem szokásom az, hogy nagy nyílvanossággal elmondom el az, amit mondani valóm van. Különben is én hiszem, hogy tisztelet jár a bírónak. A főpap is személyesen jelent meg a bíró előtt, ha törvény elé idézték. Kihallgatás után Kook rabbi, hogy abszolút az az állítás, mintha a zsidók hatalmukba akarták heríteni az Omár meseret, már csak azért is, mert a zsidó vallás, a zsidó vallással ilyen intenciók nem tekinthetők össze. A vallásos zsidóknak vallási parancsok szerint nem szabad szökkelni a templom területét, mert ez a terület, amelyen most az Omár meseret áll, szentföld. A zsidó örökké valóság — hit azt tanítja, hogy a megváltást a messias (messiach-ben David) fogja hozni, akkor majd ismét felépül a templom, amely az összes nemzetek imahelye lesz.

A főrabbi ezután idézeteket olvasott a Sulchan Aruchból, amelyekből megállapítást nyert, hogy zsidó tradíció Tisztelet és más gyásznapokon a földön járni. A Sulchan Aruch parancsoként írja a zsidóknak, hogy a Jomkippur kimelegénél a mariv ima előtt megfújják a fűt; ez a sófárfúvás integráns része az ünnepszertelnapra szent istentiszteletnek. Ezt ismeretes, a legutóbbi Jomkippuron a szulmán panasz alapján a hatóságok bejelentették az ünnepkimenetel előtti sófármaszt a Szentfal előtt.

A zsidó jogok nem szorulnak bizonyításra

A rabbinátus — folytatta állomását — a főrabbi fővel a főrabbi — nem hoz pereszeri bizonyítékokat a Szentfallal kapcsolatos zsidó jogok bebizonyítására, mert ezek a jogok tulságosan is megállapítottak. Ha valaki dokumentumokkal akarja a zsidó jogokat alátámasztani, az egy néznie ki, mintha gyertyát tartaná a magasba, hogy a nap fényét erőltesse vele.

A bizottság egyik tagja megkérdezte Kook főrabbit, hogy résztvette-e a legutóbbi Jomkippur istentiszteleten a Szentfalnál. Kook főrabbi könnyes szemekkel válaszolta, hogy ebben az évben nem vehetett részt a jomkippur istentiszteleten. Öreg esett ember már ő, nem tudott eljutni a Szentfalhoz, amelyhez a zsidó törvény szerint Jomkippurkor csak mezítlábon lábakkal zárandokolhat el.

Kook főrabbi vallomásánál résztvett a bizottság ülésén rabbi Meir-Berlin, a Jeruzsálemi Világszervezet elnöke és a cionista Executivé tagja is a főrabbi iránti tisztelete jeléül.

Jeruzsálem zsidó alpolgármesterének vallomása

A főrabbi után Chaim Salamon, Jeruzsálem zsidó alpolgármesterét hallgatta ki a bizottság, aki héber nyelven tette meg állomását. Adatokkal bizonyította, hogy a Szentfalhoz vezető utat harmincegy évvel ezelőtt a zsidók saját költségén építették ki, majd bizonyította, hogy a zsidóságnak sohasem állt szándékában az Omár meseret hatalmába keríteni.

Luke nem tette meg kötelességét

Ezután Horovitz Salamon neves man-

chesteri ügyvédet hallgatta ki a bizottság, aki Harry Sacherrel, az executivé tagjával együtt közösen ügyvédi irodát tart fenn Jeruzsálemben. Horovitz elmondta, hogy a Rechaiva negyedben lévő

házában volt a zavargás napjaiban a cionista iroda beszállásolva. Tíz napon keresztül, éjjel-nappal csengetett a telefon. Jeruzsálemből és az egész országból szakadatlanul segítséget kértek, karhatalmi

csapatokért könyörögtek, fenyegető támadásokra figyelmeztették és a támadásokról beszámoltak. Horovitz, akinek kihallgatását meg kellett az idő előrehaladottsága miatt szakítani, elmondotta, hogy augusztus 23-ikán beszélt Lukével és kérszerű csalódásának adott kifejezést afelett, hogy Luke nem tette meg az általa begigért óvintézkedéseket. Horovitz vallomása elé a cionista körökben nagy érdeklődéssel tekintenek, mert ő volt az, aki a cionista executivé számára az anyagot előkészítette és aki a bizottság ülésén kezdettől fogva résztvett.

Egy craiovai nagykereskedő agyonlőtt két bukaresti kereskedőt,

akik csődbe mentek és nem tudták kifizetni adósságukat

Bucuresti-Bukarest, december 20. A főváros egyik legforgalmasabb pontját a Lipsicanu utcán lévő kereskedő negyedben ma délelőtt megrendítő tragédia játszódott le, a borzalmas gazdasági válságnak egy szomorú epizódja. Délelőtt féltizenkettő tájban a járókelők a Timurean Testvérek üzlete előtt fegyverdörrenésre lettek figyelmesek. Nehányan behatoltak az üzletbe, ahol az üzlet tulajdonos fiúveire vértöcsébe találtak meg. Előttük megmerevedett tagokkal egy ismeretlen férfi állott, aki

még kezében szorongatta a füstölő revolvert. Azonnal értesítették a hatóságokat. A beindított vizsgálat a következőket állapította meg:

Pelibazian kraiovai nagykereskedő ma reggel érkezett meg a fővárosba, hogy üzletfeleitől inkasszáljon. 11 óra tájban a Timurean Testvérek üzletét kereste fel. Pelibazian arról értesült, hogy a cég, amely gyapotárúk kihitelezéséért nagy összegekkel tartozott nekik, a csőd szélén áll. A két Ti-

murean és a kraiovai kereskedő között feszült vita vette kezdetét, mely egy félórát tartott. Hogy mi történt a hitellező és az adósok között, azt még eddig nem sikerült megállapítani. Tény az, hogy Pelibazian egy adott pillanatban revolvert rántott elő és rálőtt adósaiba, mire a mentők a helyszínre érkeztek, mindkét kereskedő kiszendített. A gyilkost, aki közismert és dúsgazdag kraiovai kereskedő, letartóztatták.

Az angol király nyitja meg január 24-én a tengeri leszerelési konferenciát

Tizennégy évről tizenötökre emelik fel Angliában az iskolaköteles korhatárt. Franciaország meg akarja őrizni szuverénitását tengeri szükségleteinek megítélésében

London, december 20. Macdonald miniszterelnök az alsóház mai ülésén bejelentette, hogy a tengeri leszerelési konferenciát január huszonegyedikén a király személyesen nyitja meg. Margaret Bonfield munkügyi miniszter egy interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a munkáskormány uralomra kerülése óta 196 ezer, 400 zal emelkedett a munkanélküliek száma, Travenian közoktatási miniszter azt a bejelentést tette, hogy a

jövő évi iskolai évben az iskolaköteles korhatárt 14 évről 25 évre emelik fel.

Páris, december 20. A francia kamara tegnap délutáni ülésén a tengerészeti költségvetés előterjesztése alkalmával Duménil előadó azt hangoztatta, hogy franciaország földrajzi helyzete miatt kénytelen nagy védelmi tengeri haderőt tartani. Franciaország meg akarja őrizni szuverénitását saját tengerészeti szükségleteinek megítélésében s még a legmagasabb fórum

előtt sem hajlandó számot adni arról, hogy e tekintetben mit itél helyesnek s mit nem. Franciaország nem mehet bele abba, hogy a tengeraljárókat teljesen kiküszöbölje. A népszövetségi szellemben követeli Franciaország, hogy legyen része a tengerek ellenőrzésében s nem hajlandó beleegyezni abba, hogy ez, vagy az a hatalom kizárja magát a tengerek felügyeletét.

A jasi egyetem diákjait ingyenjeggyel hazautaztatták — a városban helyreállott a rend

Tizenhét zsidó diákot sebesítettek meg a zavargások alatt. Két román diák is megsérült az incidensek során

Bucuresti-Bukarest, dec. 20. (Az Uj Kelet tud.) A sztrájkoló jasi diákok tegnap este újabb ülést tartottak a diákközházban. Ismételten leszögezték, hogy ragaszkodnak az egyetemi szenátus elé terjesztett memorandum foglalt követeléseikhez: a numerusz klauzúra bevezetéséhez, Holban kereszténygyógyszerhálgató bántalmazójának az összes romániai egyeteméről való kizárásához. Elhatározták, hogy a karácsonyi vakáció után is folytatni fogják a sztrájkot, amennyiben az egyetemi tanács nem teljesíti a diá-

ság követelését.

A jasi sziguranca felügyelőség ingyen vasuti jegyeket osztott szét a diákok között, akiknek egyrésze már el is hagyta Jasi. Csütörtök este kezdték az összes diákközházokat. A városban nyugalom van.

A „Cuvantul“ közli azoknak a zsidó diákoknak a névsorát, akik a verekedések során sérüléseket szenvedtek. Eszerint N. Sonntag (Bacan) tarkóján sérült meg, Blumenfeld (Jasi) fején és karjain, Friedmann, (Jasi) kezén, Herskovits (Hus) halántékán,

Goldstein hátán és kezén szenvedett sérüléseket. Feldmann (Cetatea Alba) a korházban fekszik súlyos sérülésekkel. Mayer (Jasi), Tuchermann (Braila), Adolf Fersohn (Kisenev), Alter (Roman) fejkön és hátukon szenvedtek sérüléseket. A sebesültek között vannak még Solomon, Iteovici, Kohn, Scharf, Helmann, Riven, Sobelmann és még néhányan. Miután a sebesülteket a korházban első segélyben részesítették, a zsidó diákok a rendőrségen és az ügyészségen jelentést tettek támadók ellen, akiknek neveit is megjelölték. Két keresztény diák is megsérült a verekedés során, Holban és Ghiorgihasa, a kiket a Spiridon korházban kötözték be. A „Cuvantul“ szerint a verekedés annál is nagyobb meglepetést keltett, mert a jasi egyetemen az utóbbi időben teljes rend és nyugalom uralkodott a keresztény és zsidó diákok között valóságos baráti kapcsolatok fejlődtek ki. A zsidó diákok táviratilag értesítették a régenstanácsot a történetekről.

Több képviselő amnesztiát kért Tardieutól Leon Daudet számára. Párisból jelentik: Több képviselő ma küldöttségileg jelent meg Tardieu miniszterelnök előtt, akit arra kérték, hogy a kormány eszközölje ki Leon Daudet számára az amnesztiát és a visszatérését tegye lehetővé. A miniszterelnök nem mutatkozott elzárkózónak a kérés teljesítésével szemben. Szóba került a kommunisták amnesztiában részesítésének kérdése is, de e tekintetben Tardieu már határozottan azon az állásponton volt, hogy az állam rendje ellen bűnöző rendbontóknak felelniök kell bünteslekményekért.

Karácsonyi ajándéknak

harisnyát, keztyűt, zsebkendőt, téli alsóruházatot, kötött mellényt és pullovert csak

SIPOS

-nál

vegyenek.

C L U J, Calea Regele Ferdinand 8. szám.

Leégett egy kisenevi kalapgyár és a tulajdonosait gyújtogatás címén letartóztatták

A gyár 10 millió lejre volt biztosítva, a kár azonban 15 millió lej

Bucuresti-Bukarest, dec. 20. Kisenevben az elmúlt éjjel borzalmas tüzvész pusztított. Éjjel előtt néhány perccel kigyulladt a Cuciuc-testvérek tulajdonát képező hatalmas kalapgyár főépülete. A lángok a nagy viharban néhány másodperc alatt elborították az épületet. A kisenevi tüzoltóság azonnal teljes szám-

ban vonult ki a helyszínre, kétségbeesett kísérleteket tett a tűz lokalizálására. Félő volt, hogy a tűz átterjed a gyár-épülettel szomszédos raktárakra, amelyekben nagymennyiségű benzin és petroléum volt felhalmozva. A tűz tovaterjedését sikerült megakadályozni, a kalapgyár azonban porrig égett.

Ma reggel a rendőrség gyújtogatás gyanúja alatt letartóztatta a két Cuciuc-testvért, a gyár tulajdonosait. A leégett gyár 10 millió lejre volt biztosítva, a kár azonban 15 millió lejre rug. Az ol-tási munkálatok közben két tüzoltó és egy rendőr súlyosabban megsérültek.

Sok a miniszteri autó és sok a sajtóattasé — mondotta Lupu a kamara mai ülésén

Ötezer tisztviselőt elbocsátottak és négyezer új tisztviselőt vettek fel. Madgearu vitája Lupuval a költségvetési tételéről

Bucuresti-Bukarest, december 20. A kamara ma délutáni ülésén folytatták a költségvetés általános vitáját. Dr. Lupu az első szónok, aki pazarlással vádolja a kormányt, rámutatva arra, hogy autóra kétszerannyit költenek a minisztériumok, mint az előző kormányok alatt. Madgearu kemény le-génynek akar mutatkozni, de az adott pillanatban ép úgy nem tud szembe-szálni a párhivék túlzott követeléseivel, mint elődei. Senki sem tagadja, hogy 500.000 állami tisztviselő sok, tulságo-san sok Románia számára. A kormány nekifogott tehát nagy lendülettel a tisztviselők számának csökkentéséhez. Csakugyan elbocsátották 5000 tisztvi-selőt, ezek helyébe azonban felvettek 4000 újat, akik nem rendelkeznek a szükséges előképzettséggel. Madgearu úgy sarcolja az országot, mint a törökök tették azt annak idején a leigá-zott román fejedelemségekkel. Forradalmi költségvetést vártam ettől a par-lamenttől...

Egy hang a többségiek oldalán: Maga talán miniszter korában jobb költségve-tést csinált?

Dr. Lupu (a közbeszóló felé): Maga ne legyen impertinens.

Dr. Lupu ezután nagy derűség kö-zepette papírlapot tűz fel az elnökségi asztalra és arról olvassa le a számokat, amelyekkel bizonyítani kívánja, hogy a kormány túlzott és hibás becslések alapján állította össze a költségvetést.

Kifogásolja, hogy a miniszterelnökség költségvetésében 100.000.000 lej van a sajtóalap javára előirányozva. Romániá-nak nincs szüksége arra, hogy nagykö-vetet tartson Helsingforsban, ázsiai és afrikai államokban nem kell cifrálkod-nunk kifele, Románia egy szegény, le-rongyolódott ország. Feleslegesnek tar-tja a sajtó-attassékat és azt a sok kül-földi missziót. Soha ennyien nem utaz-tak az állam költségén Európában, mint a jelenlegi kormány alatt. A szerencsét-len adófizető az ingét is odaadja, hogy Önök külföldre küldhessék párhivéiket. Nem akar hamis proféta lenni, de tart tőle, hogy ez a költségvetés katasztró-fába fogja dönteni az országot.

Lupu dr. beszédének befejezése után azonnal elhagyta a parlamentet. Madgearu kért szót, és kijelentette, hogy bár dr. Lupu nincs jelen, még sem hagyhatja megjegyzés nélkül a kormányt ellen emelt vádjait. Kérte dr. Luput, menjen vele és győződjék meg szemé-lyesen arról, hogy a minisztériumok-nak ma csak egy-egy autójuk van. Az egyötödét sem költik ma el annak, amit az előző kormányok alatt tékoztak el hasonló költségekre. A liberális kor-mányok alatt a vasúti szalonkocsik hó-napszámra közlekedtek a főváros és a fürdőhelyek között, hogy a miniszter urak családját és cselédségét szállit-hassák. Demagógia, amit Lupu csinált, a számadatok, amelyeket a parlament elé terjesztett egytől egyig hamisak.

Pamfil Seicaru személyes kérdés-ben kér szót és tiltakozik Lupu dr. állítása ellen, mintha a sajtó attassék feleslegesek volnának. A követségek-hez beosztott újságírók nem egyszer ér-tékesebb és hasznosabb tevékenységet fejtenek ki, mint maguk a meghatal-mazott miniszter urak. 1914 előtt in-

tim szalonokban intézték el az álla-mok sorsát, ma azonban a közvéle-mény kialakításában döntő szerep jut az újságíróknak.

Ezután dr. Lucian Sándor a szociál-demokrata párt nevében bírálja a költ-

Egy, a Kanári-szigetéről visszatérő német postarepülőgép Berlin közelében kigyulladt és pilótái szénné égtek

Másfél órai haláltusa után a pilóták kiszenvedtek

Berlin, december 20. A Tenerife pos-tarepülőgép, amelynek pilótái, Schröder és Albrecht több közbenes leszá-lással a Kanári-szigetéről voltak Ber-linbe visszatérőben a ma délután star-toáltak Marseilleből, a ködben eltévedt s a Berlintonól északnyugatra eső Neu-ruppin közelében benzinhány miatt le-szállani volt kénytelen. A gép a földet-érésnél egyik szárnyával a földet su-roltta, motorja felrobbant s a gép égni kezdett. Eichentopff mechanikus, aki a kényyszerleszállásnál maga is megsebe-sült, kiemelte a gépből Albrecht pilóta-kapitányt, kinek csizmái is már égni kezdtek, majd egy biciklista segítségé-

Karácsonyi ajándéktárgyak

Casetták
Illatszerek

Permetezők
Asztali üveg garnitúrák

1000 drb.

SZERENCSE-COMAG
ajándéknak
40 leitől feljebb

Kölnivizek Szappanok
Rózsa Royal
drogeria Cluj-Kolozsvár Főter 26

segvetést. Az új adótörvények a kor-rupció karjaiba hajszoják a lakosságot. Kifogásolja a hadügyminisztérium 9 milliárd lejes költségvetését és rámu-tat arra, hogy az egyesített munka és egészségügyi minisztériumoknak mind-össze 1 és fél milliárd jutott.

is, aki szintén rendkívül súlyos égési sebeket szenvedett. A biciklista tele-fonon jelentette a szerencsétlenséget Berlinbe, Eichentopff mechanikus ez-alatt orvosi segítséget szerzett, de a pilótákon már nem lehetett segíteni s másfél órai haláltusa után mindketten kiszenvedtek. A katasztrófa annál tra-gikusabb, mert a messi utról jött avia-tikusok már el is érték volt Berlin-t, de a nagy ködben nem tudták s csak Neuruppinál vették észre, hogy elté-vedtek, de ekkor már nem volt a gép-nek üzemanyaga.

Az angol alsóház tegnapi ülésén Llyod George éles támadást intézett a kormány szenttörvényjavaslata ellen

A javaslatot ennek ellenére megszavazták

London, dec. 20. Az alsóház tegnapi ülésén a késő esti órákban Llyod George táma-dást intézett a kormány szenttörvényjavaslata ellen, amelyet rossz alkotásnak bélyegzett és azt hangoztatta, hogy törvényerőre emelke-dése a termelés csökkentését és általános ár-drágulást fog maga után vonni. A szavazás-nál a liberálisok egy része tartózkodott a

szavazásban való részvételtől s amikor már nyilvánvalóvá vált, hogy a kormány mégis többséget szerzett, a kormánypártiak órák-ában részesítették a kormányt. A parlamenti ellenzék viszont azt kiáltozta a kormány je-lenlévő tagjai felé, hogy mondjanak le, mert többségük mindössze nyolc szavazat. A sa-vazás számaránya 281—273.

Chicagóban 35 fokos hideghullám pusztít, Nápolyban emberek fagynak meg, Dél-oroszországban farkasok garázdálkodnak

London, december 20. Az amerikai Middle-West vidéken hideghullám lé-pett fel. Chicagó környékén — 35° hő-mérsékletet mértek. A külvárosok ut-cáin husz fagyott embert találtak. Az északi vasútvonalakon mindenütt nagy késésekkel közlekednek a vonatok s re-pülőgépek indítása lehetetlenné vált. A forgalmat nagyarányu havazás is bé-nítja.

Róma, december 20. Délolaszország-ban a hőmérséklet erősen alászállott s a Felsőolaszországi partok mentén vi-haros bóra dühöng. Nápolyban tegnap este a hőmérséklet — 3° volt. Anconá-ban a bóra lesodort a molról egy matrózt, akit nem is tudtak ezután ki-

menteni. Spéziában két kisebb hajó a kikötő előtt a viharban elsüllyedt. Személyzetükről nincsen hír. Velencében a vihar felborított egy halászbárkát, amely ezután rövidesen el is süllyedt. Két halász életét vesztette.

Nápolyban ma hajnalban egy öreg házaspárt az utcán holtan találtak. Mindketten megfagytak.

Salernóban egy az országuton haladó gépkocsit megtámadtak a farkasok. Az autóbusz vezetője revolverével a farkascsoárdába lött s több fenevadat lete-ritett. A soffőr ezután fokozta a kocsi sebességét s így sikerült baj nélkül ki-kerülnie a fenevadak ostromgyűrűjé-ből.

Epe- és májbántalmaknál
igya rendszeresen a
Málnási SICULIA
gyógyvizet, mivel a görcsös fájdalmakat meg-szünteti. — Kapható minden fűszerüzletben.

Mielőtt karácsonyi és ujévi borszükségletét beszerezné, tekintse meg a

Farkas Lajos és Fia

borpincéjét (Cluj, Cal. Reg. Ferd. 82. Tel. 12—34), ahol a legkötünőbb

ó-fajborokat

hihetetlen olcsó árakkal vásárolhatja meg.

Ne mulassza el áraink olcsóságáról és boraink elsőrangú jó mivőségéről meggyőződést szerezni

A LOUVRE női divataruházban Cluj, Piata Unirii 8. szám I kötött sapka 28 lei, 1 sport-harisnya 50 lei.

Az erd...
képvisel...
tiltakoz

Cluj-Kolozsvár
vári Statul Neg...
állandó perman...
pénzügyi törvén...
délelőtti ülésén,
elnökölt, a gyű...
rozták, hogy a k...
tézis az összes k...
rokhoz:

A törvényho...
Törvényh

Hrdély és Bán...
társadalmi fordú...
réssel, hogy most...
lem idején, ami...
felruházott adója...
is elviselhetetlen...
emelik, hanem ez...
gyenítő rendelk...
melyek az alkotn...
lentében állana...
szavukhoz képest...
parlamenten kivü...
fel tiltakozó szav...
kereskedő- és ip

Kurdiszt...
embert,

A fiatalember v

London, decemb...
iroda bagdadi tud...
az orosz kolónia k...
tűnést keltett az a...
Sulimaniban egy or...
tak le, aki az utols...
nak adta ki magá...
lítja, hogy a cári...
latosképen megme...
szenvednie szikriai

Em

Mi

T.

Gale

Ruhá

A madarat a tolláról...

Az embert barátjáról...

és a kereskedőt árujáról lehet megismerni

Ajándékozza meg teljes bizalmával azt a kereskedőt, aki

DURA

elemmel szolgálja ki, mert ez a kereskedő minden más áruból is csak a legjobbat tartja ra táron s így mindenben az Ön érdekeit képviseli

Dura, Timișoara

Az erdélyi kereskedelmi testületek a képviselőkhez intézett körtáviratokban tiltakoznak a pénzügyi törvények ellen

Cluj-Kolozsvár, december 20. A kolozvári Statul Negustoresc, mint megirtuk, állandó permanenciában van a készülő pénzügyi törvényjavaslatok ellen. A ma délelőtti ülésen, melyen Gutfried Adolf elnökölt, a gyűlésen résztvevők elhatározták, hogy a következő körtáviratot intézik az összes képviselőkhez és szenátorokhoz:

A törvényhozás összes tagjaihoz! Törvényhozó Urak!

Erdély és Bánság kereskedő és iparos társadalmá fordul Önökhöz azzal a kérelemmel, hogy most a legnagyobb veszedelem idején, amikor a visszaható erővel felruházott adójavaslatok nemcsak az eddig is elviselhetetlenül magas közterheket emelik, hanem ezenkívül olyan megszegőrendeléseket tartalmaznak, melyek az alkotmány alapelveivel is ellentétben állanak, választóiknak adott szavukhoz képest a parlamentben, de a parlamenten kívül is mindenütt emeljék fel tiltakozó szavukat. Hallgassák meg a kereskedő- és iparostársadalom kétségbe-

esett jajszavát, kövessenek el mindent, hogy az ország gazdasági érdekeivel ellentétben álló adótörvényjavaslat véteassék le a napirendről.

Elvárjuk és követeljük, hogy jövőben minden, a gazdasági életet érintő javaslatok csak az érdekképviselők előzetes meghallgatása után terjesztessenek a parlament elé, mert a kellőleg elő nem készített törvények özöne nemcsak a gazdasági élet szanálását nehezítik meg, hanem a külföld bizalmát is megrendítik.

Megvagyunk győződve, hogy a Törvényhozó Urak nem tévesztik szem elől azt, hogy a kereskedő és ipartársadalom érdeke azonos az ország érdekével, már pedig, ha a kereskedelem és ipar az új adójavaslatok sulya alatt összeroppan, az ország gazdasági ereje is meggyöngül.

Kereskedő Tanács erdélyi körlete, Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetsége, Vendégipari munkaadók Szindikátusa, Kisiparosok Szövetsége.

Kurdisztánban letartóztattak egy fiatal embert, aki azt állítja, hogy az utolsó orosz cár fia

A fiatalember vonásai hasonlítanak a cári család vonásaihoz, mégse hiszik, hogy a cárevics volna

London, december 20. A Reuter távirati iroda bagdadi tudósítójának jelentése szerint az orosz kolónia körében különösen nagy felháborítást keltett az a hír, hogy a kurdisztáni Sulimaniban egy orosz fiatalembert tartóztattak le, aki az utolsó orosz cár egyetlen fiának adta ki magát. A fiatalember azt állítja, hogy a cári család kivégzésekor csodálatosképpen megmenekült, de sokat kellett szenvednie szikériai börtönökben, amíg onnan

is megszökhett. Ekkor átszökött az orosz határon Perzsiába s ott élt. A fiatalember vonásainak hasonlatossága a volt cári család tagjainak arcvonásaihoz mindenestre nagyon feltűnő, de nem hiszik, hogy a fiatalember a cárevics lenne, mert a trónörökösnek most már huszonöt évesnek kellene lennie, míg a fiatalember nem több, mint husz éves. A bagdadi hatóságok legutóbb érkezett hírek szerint a fiatalembert szabadon engedték.

Emlékezetessé

akarom céget ez évben karácsony alkalmából a nagyérdemű közönségnek tenni.

Mindenraktáron

levő áruimat bombasztikus olcsón bocsájtom eladásra. Ne habozzon, hanem siessen és jöjjön egyenesen hozzám vásárolni.

T. SPITZ CLUJ,

Calea Regele Ferdinand No. 13.

Továbbtartanak a libériai bennszülött-zavargások

London, december 20. A nyugatafrikai bennszülöttzavargások továbbtartanak. Az angol karhatalom a libériai határvidéken Opoóban ismételtén csak sortűzzel tudta szétoszlásra bírni a bennszülöttek fosztogatni akaró nagy csoportját, amely a gyárak kirablására készült s a folyón hadicsónakokat hozott magával, hogy a rablott zsákmányt elszállíthassák. A bennszülöttek támadólag léptek fel a határőrségi csapatok ellen s a tá-

madt tumultusban a katonák fegyvereit a tömegekből számosan le is fogták, hogy a katonaság ne lőhessen. A parancsnok ekkor tüzet vezényelt s a sortűz következtében husz bennszülött elesett és számosan megsebesültek. A katonaság ekkor szétszórta a forradalmár tömeget, majd behatolt a bennszülött negyedekbe is és szabadlábba helyezte a bennszülöttek által lefogott törzsfőnököt. A zavargások oka a palmaolaj áresése.

A szovjetcsapatok újra megkezdték előnyomulásukat kínai területen

London, dec. 20. Mukdeni jelentések szerint a szovjetcsapatok újra megkezdték előnyomulásukat a kínai területen. Az oroszok előtt mongol, koreai, japán és kínai rablóbandák vonulnak fel s terrorizálják és kifosztják a kínai lakosságot.

Mandzsuria északnyugati és északi részeiben a lakosság körében nagy az izgalom. A párisi Havas távirati iroda nankingi tudósítója megerősíti az orosz előnyomulásokról szóló híradásokat s a fosztogatások hírét.

Rendes mederben folynak a zsilvölgyi kollektív szerződési tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, dec. 20. A zsilvölgyi munkásság kollektív-szerződése ügyében a tárgyalások folyamatban vannak. A munkaügyi minisztérium részéről Dumitrescu államtitkár, Gheorghien vezérigazgató és Tarnoveanu aradi munkaügyi inspektor vesznek részt a tanácskozásokon. A bányamunkások követeléseit a

következők: 1. 15-20 százalékos béremelés. 2. A 8 órai munkaidő bevezetése a munkahelyhez való szállítás és onnan visszajövetel idejének betudásával. 3. Fizetés és szabadság. 4. A bizalmiférfiak elismerése. 5. Az akkordmunka szabályozása. 6. A munkásság jóléti intézményeinek fokozatos fejlesztése.

Görögország államformaváltozás előtt

A görög royalisták nem hajlandók olyan nyilatkozatot adni, hogy tartózkodnának a királyság proklamálásától

Athén, dec. 20. A görög kamara keddi ülésén Venizelosz bejelentette, hogy a kormány hajlandó népszavazást elrendelni abban a kérdésben, hogy Görögországban visszaállítsák a királyságot. A bejelentés után Venizelosz erélyes szavakkal fordult Kalbariszhoz, a royalista párt vezéréhez s felhívta, hogy pártja nevében jelentse ki, hogy amennyiben a legközelebbi görög parlamenti választásnál a royalista párt többségbe jut, tiszteletben tartja az államformát és nem fogja a királyságot az országra ráoktroálni. Hangoztatta Venizelosz, hogy a királyság visszaállítása miatti

aggodalom Görögország köztársasági érzelmű lakosságát arra fogja bírni, hogy a royalisták ellen fogjanak össze és közös frontban tömörüljenek.

Kalbarisz a miniszterelnök felszólítására azt válaszolta, hogy a népszavazás elrendelését helytelennek tartja. Arra ígéretet tett, hogy amennyiben a royalista párt többségbe kerül, nem veti fel az államforma kérdését. Venizelosz azt kívánta, hogy a royalista párt vezetői írásban tegyenek hasonló nyilatkozatot, a párt azonban kijelentette, hogy erre nem hajlandó.

Megkezdődött az olcsó karácsonyi vásár Josif Izrael szücsnél Cluj, Calea Victoriei No. 2. Szörmebunda 6000 leitől kezdve.

Ruhákat szintelenit, fest, tisztít 24 óra alatt Czink, Cluj

ember 21... nyi... gyak... Permetező... Asztali... üveg... garnitúrák... Szappanok... Royal... Fötér 26... nyenyek a kor... a lakosságot... misztérium 9... ését és rámu... ett munka és... moknak mind... ott... erő né... ben ki... ek... Súlyos égési... biciklista tele... encsétlenséget... echanikus ez... zerzett, de a... ett segíteni s... n mindketten... ffa annál tra... tról jött avia... volt Berlint... tudták s csak... re, hogy elté... m volt a gép... Llyod... a kor... llen... s amikor már... sormány mégis... pártiak óvációk... A parlamenti... a kormány je... hjanak le, mert... avazat. A sz... pusztít... g, Dél... kodnak... isebb hajó a... isülyedt. Sz... Velencében... halászbárkát... el is sülyed... e... an egy öreg... an találtak... guton haladó... farkasok. Az... erével a far... nevadat lete... kozta a kocsi... paj nélkül ki... stromgyűrűje... 1 sport-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánásági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11. Jan. 12.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A dési Brith Trumpeldor channuka-ünnepélye. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség dési csoportjának ifjúsági „Brith Trumpeldor” alakulata a Vármegye-háza dísztermében f. hó 28-án (5690 Kisleve 26.), szombaton este 9 órakor kezdődő, jótékony célú, zászólószenteléssel egybekötött műsoros Chanuka-estélyére, amelynek keretében lesz az erdélyi Bétarok eskütétele is megtartva. Az eskütételei szertartást dr. Eisler Mátyás kolozsvári főrabbi végzi. Műsor: 1. Prolog. Elmondja Jámor Ferenc, az Uj Kelet felelős szerkesztője. 2. Két chanssonette, éneklő dr. V. né Hegyi Lili operanékesnő, kiséri Gottlieb Mariska. 3. Csernicovskijról „Chanuka-est”, szavalja Weinberger Ernő, 4. Énekel Virág Lajos, a bécsi Volksoper tagja, kiséri Weisz Ilus zongoratanárnő. Az estély iránt, nemcsak Désen, de Erdély szerte nagy az érdeklődés.

Az osztrák nemzeti tanács új sajtónovellát fogadott el. Bécsből jelentik: A nemzeti tanács elfogadta a sajtónovellát. Az új törvény rendelkezése szerint a felelős szerkesztő a köteles gondosság elmulasztása miatt 2500 sillingig pénzbüntetéssel sújtható s több büntetés halmozódása esetén ez a büntetés tízezer sillingig terjedhet. A nyomtatvány útján elkövetett becsületesítés büntetése 1-6 hónapig terjedhet fogház. Elbírálása ki van vonva az esküdtörvényszék hatásköréből s járásbíróra tartozik. A többi nyomtatvány útján elkövetett hazárrulásra illetékes az esküdtörvényszék. A törvény 3 hónapig terjedhető elzárással bünteti képek és könyvek nyilvános kitételét, amelyek a tizenhat éven aluli ifjúság nem ingerlésére alkalmasak. A novella január elsején lép életbe.

Ezeröttszázhetvenegymillió lírát irányoztak elő Olaszországban közmunkákra. Rómából jelentik: A minisztertanács tegnapi ülésén elhatározták, hogy a jövő évi költségvetésben 1571 millió lírát irányoztak elő közmunkákra. A minisztertanács elfogadta a fasciapárt új alkotmányát is, amelyet a nagytanács a legutóbbi ülésén fogadott el.

Újabb mérgezési esetek Magyarországon. Magyarországon újabb mérgezési esetek kerültek felszínre. A békéscsaba központban exhumáltak az 1922-ben meghalt Kerekes Sándor holttestét és megállapították, hogy Kerekes Sándor mérgezésnek esett áldozatul. Kerekes Sándor 52 éves özvegyét letartóztatták, Vésztő központban az 50 éves Olajos Annát tartóztatták le ama gyanu alatt, hogy 1927-ben első férjét, Szabó Istvánt megmérgezte.

Megbukott a német birodalmi pénzügyminiszter. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés pártvezérei tegnap déli tanácskozásán hír szerint értésére adták Hilferding pénzügyminiszternek és Popovitz államtitkárnak, hogy mondjanak le. Popovitz távozása bizonyosra vehető, Hilferding távozását azonban politikai körökben, a hágai konferenciára való tekintettel pillanatnyilag célszerűtlennek tartják s így meglehet, hogy bukása pár hétre elhalasztódik.

Házasság. Nota Szerén és Frankl Albert (Cluj) ezuton hívják meg ismerőseiket és jóbarátjaikat e hó 22-én d. u. fél 4 órakor a Timár-utca 7 szám alatt tartandó esküvőjükre.

Intézet az élet meghosszabbítására. Moszkvából jelentik: A szovjetkormány egészségügyi népbiztossága elhatározta, hogy egy intézetet állít fel, melynek célja az lesz, hogy az emberi élet meghosszabbításának lehetőségeit tanulmányozza. Az intézet klinikai és laboratoriumi tanulmányokkal és kísérletekkel fog foglalkozni és eredményeit az egészségügyi hatóságok rendelkezésére fogja bocsátani.

Dr. Mayer Ebner és Landau képviselő a jubiláris cionista konferencián

Óriási érdeklődés előzi meg a konferenciát

Cluj-Kolozsvár, december 20. (Az Uj Kelet tudósítójától). Szerdán délelőtt 12 órakor impozáns külsőségek között fog megnyílni a tizedik jubiláris erdélyi cionista konferencia a kolozsvári Magyar Színház termében. A konferencia iránt eddig még nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg, amely nemcsak a konferencia jubiláris ünnepi jellegének szól, de elsősorban annak, hogy a konferencia tárgysorozatán az erdélyi cionista mozgalmat vitális pontjaiban érintő kérdések szerepelnek. Több mint 200 delegátust jelentenek be részvételét. Erdély és Bánát minden részéből. Részt vesznek a konferencián az első 1919-ben megtartott erdélyrészi cionista konferencia volt delegátusai és az érdeklődők nagyserege. Külön érdekessége a konferenciának az, hogy ezuttal első ízben fognak aktív részt venni a konferencia munkájában az erdélyi zsidó asszonyok, akik a WIZO szervezeteik révén az elmúlt években kapcsolódtak be az aktív cionista tevékenységbe.

A cionista világszervezete dr. Artur Hantke fogja a konferencián képviselni. A Keren Kajemetet Pollák Adolf fogja képviselni, aki épen Romániában tartózkodik. Két romániai vendége is lesz a konferenciának: dr. Mayer Ebner szenátor és Michel Landau országgyűlési képviselő, a zsidó parlamenti klub tagjai. Mayer Ebner ismeri Erdély zsidósága a Nagyváradi megtartott cionista konferenciáról. A bukovinai cionisták ősz vezére kiváló szónok, akinek előadása szint és érdekességet fog hozni a konferenciát megnyitó programjába. Ugyancsak nagy érdeklődés nyilvánul meg Landau, a fiatal beszárabiai képviselő szereplése elé, aki néhány nappal ezelőtt a parlamentben elmondott bátor interpellációjával vonta magára a közfigyelmet.

A konferenciával kapcsolatos tudnivalókat és a delegátusok névsorának folytatását holnapi számunkban fogjuk közölni.

Loubet végöráit éli. Párisból jelentik: A lapok montelimeri jelentése szerint Loubet volt köztársasági elnök állapota az utolsó huszonnégy órában igen súlyosra fordult. Loubet 1838-ban született s így az agastyán meggyöngyült egészségi állapota komoly aggodalomra ad okot.

A zsidó művészet remeke: Abel Pann 24 képből álló képsorozata Die Bibel in Bildern, diszes albumba kötve. Ára 1890 lei helyett 1000 lei, négyhavi részletre az Uj Kelet könyvosztályában. Képzőművészeti-nél engedmény.

Százötvenezer ember vándorolhat be évente Amerikába. Washingtonból jelentik: Itteni kimutatás szerint az amerikai bevándoroltak száma napról-napra szaporodik. A jelenlegi kvóta szerint 150 ezer ember vándorolhat be évente az Egyesült Államokba, de ennél sokkal nagyobb számban próbálnak a kivándorlók bejutni Amerikába. Nagy részük természetesen kénytelen Ellis Island előtt visszafordulni.

A bukaresti kórházak siralmas helyzete. Marincescu professor a bukaresti polgári kórházak főigazgatója tegnap a sajtó képviselői előtt ismertette a kórházak helyzetét. Rámutatott arra, hogy a kórházak folytán a kórházak 300 millió lei évi bevétel helyett csak 170 milliót kapnak, ezzel szemben a betegek száma évről-évre nő és így nagy gondok hárulnak a kórházigazgatásra. Ennek dacára minden lehető megtesznek arra, hogy az összes polgári kórházak kifogástalanul működjenek és teljesítsék hivatásukat.

Eljegyzés. Neu Margitot Sibinből, eljegyezte Farkas Armin Sibiu. (Minden külön értesítés helyett).

Súlyos vasúti zavarok hófúvás miatt. Bukarestből jelentik. A hófúvás egyre nagyobb méreteket ölt és súlyos zavarokat okoz ország szerte. Bukarest telefonösszeköttetése Jasival, Craiovával, Temesvárral és Galaccal tegnap megszakadt és más vonalokon is szünetelni volt kénytelen a távbeszélő forgalom. A posta vezérgazgatósága megtette az intézkedéseket a vonalak helyreállítására.

Anyák. Gyermekeiket fertőző betegségtől és meghűléstől megóvjá a Paulavin-Pasztilla.

Kommunistákat ítélték el Lengyelországban. Varsóból jelentik: A törvényszék befejezte husz kommunista perének főtárgyalását. A vádlottak között az ifjúsági szövetség több női tagja is szerepelt. A per fővádlottját 8 évi súlyos börtönrre, 15 vádlottat 2-6 évi börtönrre ítélte a bíróság s négyet felmentett.

Magyarország viszonzosság alapján minden állammal hajlandó megszüntetni a vizumkényszert. Budapestről jelentik: A magyar egységpárt tegnapi értekezletén Scitovszky belügyminiszter bejelentette, hogy a magyar kormány minden lehető megtesz a vizumkényszer megszüntetésére. Ezért elhatározta, hogy a viszonzosság alapján minden állammal hajlandó megszüntetni az eddigi vizumkényszert. A megszüntetéshez természetesen előzetes és precíz meg egyezés kell az illető állammal.

Céltudatos agrárpolitikát hirdet az angol földművelésszövetség. Londonból jelentik: A nemzeti földművelésszövetség tanácsa tegnapi ülésében hozott határozatában felhívja a kormány figyelmét, a mezőgazdaság bajaira s azok orvoslását kéri és céltudatos agrárpolitikát sürget.

Olcsó hajóerő lesz a tenger hullámverése. Londonból jelentik: P.A. Bates sidneyi mérnök olyan gépet szerkesztett, amelynek segítségével a tenger hullámainak erejét ipari célokra lehet kihasználni. A telálmány modeljét Lurline Bay mellett állították fel. A készülék a hullámverés által hajtott hatalmas szivattyú, amely a vizet gyűjtőtartályokon át viziturbinákba szivattyúzza, a turbinák pedig villamoserőműveit állnak összeköttetésben. Az így előállított villamosáram költsége állítólag elenyészően csekély.

A német kormány nem vesz kölcsönt amerikai tőkésektől. Berlinből jelentik: A birodalmi kormány és a bankelnök között helyreállott az egyetértés. A birodalmi kormány letett arról a tervéről, hogy amerikai tőkésektől kölcsönt szerezzen, mert a kölcsön ügyét a birodalmi bank ügyvezetősége veszi kézbe.

Snowden a második hágai konferencián nem veti fel a szankciók kérdését Németországgal szemben. Londonból jelentik: Snowden kincstári kancellár felhatalmazta a Reuter távirati irodát annak közlésére, hogy egyes párisi sajtóorgánumok azon hírből, hogy a második hágai konferencián fel akarná vetni Németországgal szemben a szankciók kérdését, egy szó sem igaz.

Macdonaldot és Snowdent London diszpolgáira választották. Londonból jelentik. Macdonaldot és Snowdent ma a szokásos ceremóniák között a Guild Hall-ban a City diszpolgáira avatták. A hatalmas termet zsúfolásig megtöltötte a közönség s az ünnepségen részt vettek a kormány tagjai is. Macdonald beszédében azt hangoztatta hogy amerikai útja a tartós béke megerősödését célozza, Snowden pedig rámutatott arra, hogy hágai szereplése nemcsak Angliának tett szolgálatot, hanem általános érdekeket szolgált.

Csak ötven és nem ötszáz rabbi vett részt a máramarosszigeti rabbi nagykárolyi esküvőjén. Tegnapi számunkban sajtóhiba folytán az a téves közlés jelent meg, hogy a máramarosszigeti rabbi nagykárolyi esküvőjén ötszáz rabbi jelent volna meg. Ezzel szemben az a tény, hogy csak ötven rabbi vett részt az esküvőn, akiknek sorában a munkácsi rabbi nem volt jelen.

2088/1929 szám.

Arverési hirdetmény

A Közhasznu Takarékpénztár r. t. megbízásából közhírré teszem, hogy folyó hó 21-én d. u. 1/4 órakor és folyó hó 23-án d. u. 3 órakor az „ARTA” cég Str. Avram Jancu 3 szám alatti üzlethelyiségében közbenjövetelemmel szőnyeget, butorokat, festményeket, ezüst, üveg, porcellán és fajance tárgyakat fog eladni.
Cluj, 17 december 1929.

Dr. Alexandru Pop
notar public

Keveset,

de értékeset a háborus irodalomból
Renn: A háboru — — — — — 204
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — 123
kíve 163
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Olcsó és hasznos karácsonyi és újévi ajándékok

Tretorn, Wimpasing és U. S. A. márkájú

hó- és sárcipők.

„TRIUMPH” cipőáruház

Cluj, Piața Unirii 28.

Jöjjön, lásson, győződjék meg, hogy divatosat, jót olcsón vásárol most megnyílt fióküzletünkben CALEA REGELE FERDINAND (WESSELÉNYI MIKLOS-utca) 13. Illatszerek, kozmetika, bőrtáskák, retikülők, női ruhadiszek, ékszerutáratok, gyerekjátékok.

d'OR

Központ: Paita Unirii 6. szám
Fiók: Reg. Ferdinand 13. sz.

Dip

Ha e korulását az akarják ma a magyarországi, mely s kötetét köve 391 hat kö zépiskolát hólgyek mi velt közepo s ki tudja, megpróbálta végre volt zottságát va lalás, nem o sának jele, mely a mu kidobta azo kornak egé dozások köz

Mert ne és gátló szu közepette, i szükségese a legalantasab tását, ahely gában, mint kőnyű pill a munka m nek olyan f séges, mely képzelhetel Magyarorszá csak a cselé zett jobb ip csült ember művelt közé netesen ipar lépésével os dalmi osztál

Kétségtelen nagy szerepe művelt leán ha nem lett nak lelki in bizonnyal m sorosot. Által kétségteleni szint és jelle tapintatlansá általuk cselé előtt és min lomás cseléde akik minden szeretetet me észsaka, sok ki számukra mig eljutott hogy cseléd világon, de félőrlődő kö vedő alanya kei egy o munka, még tisztelt és m

Természet hivatals st diplomás csel

LOEV

9 lá

3 ds

1 ds

A legmo

Mi

Ing

Kér

Hirdess

Diplomás cselédek

Ha e kor gazdasági és társadalmi átalakulását az utókor történései felvázolni akarják majd: nem mellőzhetik el annak a magyarországi statisztikának felemlítését, mely szerint Magyarországon a bekezdést követő évek óta 143 érettségizett, 391 hat középiskolát és 3974 négy középiskolát végzett cseléd van. Ezek a hölgyek mindannyian az ugynevezett művelt középosztály leányaiból kerültek ki s ki tudja, milyen nagy családi és egyéni megpróbáltatáson mentek át addig, míg végre volt erejük a cselédi sors megálázottságát vállalni. De vállalták ez a vállalás, nem csak a korszellem megváltozásának jele, hanem annak a hősiségnek is, mely a munka és az élet fontjára végre kidobta azokat a nőket is, akik gyermekkorukat egészen más ambíciók és álmodozások középezték élték le.

Mert ne tagadjuk: a még mindig ható és gátló szubjektív előítéletek és érzések közepette, igen is forradalmi elhatározás szükséges ahhoz, hogy valaki vállalja a legalantasabb munkakör betöltésének hivatását, ahelyett, hogy a nagyváros forgatagában, mint anyai más né tette és teszi, könnyű pillangóként elmerüljön. Ehhez a munka megbecsülésének és tisztelésének olyan forradalmi fejlődése volt szükséges, mely ezelőtt 50 évvel teljesen elképzelhetetlen volt, különösképpen az úri Magyarországon. Ebben az országban nem csak a cseléd, hanem még az ugynevezett jobb iparos is többé-kevésbé lebecsült ember volt, sőt ha akadt olyan művelt középosztálybeli leány, aki történetesen iparoshoz ment férjhez: ezzel a lépésével csaknem kizárta magát társadalmi osztályának köreiből.

Kétségtelen a generális nyomornak nagy szerepe volt abban, hogy az említett művelt leányok cselédnek mentek el, de ha nem lettek volna meg elhatározásuknak lelki indító okai is, úgy minden bizonnyal még sem vállalták volna ezt a sorsot. Altaluk és bennük a cselédi sors kétségtelenül kapott valami megszépítő színt és jelleget. Talán az úri góg és tapintatlanság ezében is emelkedett általuk cselédi pálya ázsója. Mindenekelőtt és mindenképp fölött azonban a diplomás cselédek testületének tagjai azok, akik minden emberi részvétet és minden szeretetet megérdemelnek. Sok álmatlan éjszaka, de kétségbeesett perc virulhatott ki számukra a Kényszerűség fekete fáján, míg eljutottak addig az elhatározásig, hogy cselédnek mennek el. Szerte a világon, de különösképpen Magyarországon felörlődő középosztály tragédiájának szenvedő alanyai ők, de egyszerűen hirnők egy olyan világnak, amelyben, a munka, még pedig mindennemű munka, tisztelt és megbecsült lesz.

Természetesen aligha irigylésre méltó a hivatalos statisztika szerint kimutatott diplomás cselédek sorsa. Művelt, intelligens

emberek, különösképpen Magyarországon, ma csak ritka esetben tarthatnak házi-alkalmazottat. Ezt a luxust leginkább az újgazdagok engedhetik meg maguknak, akik viszont minden bizonnyal nem a legtapintatosabb emberek és a pénzükért — ahogyan mondani szokták — nemcsak a munkát követelik meg, hanem a kötelező alázatosságot is. Nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy a diplomás cselédek olyan urakat és hölgyeket szolgálnak ki, akik finomságban és műveltségben nem utítk meg az ő mértéküket.

A költő énekelte, hogy nem azok az igazi tragédiák, amelyekben vér fakad, hanem azok, amelyekben néma könny pereg. A diplomás cselédek tragikus sorsában aligha nem ez a költői igazság érvényesül. Az ő tragédiájuk nem csak osztálytragédia, hanem egyénként és külön-külön is kudarcot vallott álmok, elképzelések, hitok és tévedések tragédiája, amelynek súlyát csak az érezheti át igazán, aki valaha hitt, remélt és — elbukott. S épen az vall Magyarországon diplomás cselédeknek nagy lelki erejére, hogy ebből az elbukásból is egész emberként tudtak felemelkedni, szembe mertek nézni szigorúan és egyben megható szelidséggel a könyörtelen valósággal.

Elbukni — és elbukva maradni, elveszni a forgatagban: könnyű és nagyon általános jelenség. De elbukni és felemelkedni, dacosan szembenézni a végzettel és felszegett homlokkal keztyűt dobni a mindenhatóknak érzett, ellenséges erők szemébe: ahhoz erő és a lélek megalkuvás nélküli fölénye kell.

Vállalni megalázkodást — az életért, vállalni robotot a pusztá és reménytelen megmaradásért: olyan felfokozott energiát, dac és önbizalom kell, amit nem lehet meghatódás nélkül tudomásul venni.

Le a kalappal a diplomás cselédek előtt: ők ennek a korszaknak nemcsak tragikus figurái, hanem egyben hősei!

Salamon László

Ki lesz Hindenburg utódja az elnöki székben?

Másfél év múlva elkecseregett harc indult a német köztársaság elnökségéért

Berlin, december 20. A legutóbbi hónapok folyamán ismételen olyan hírek merültek fel, hogy Hindenburg birodalmi elnök sulyosan megbetegedett és hogy rövidesen vissza fog lépni. Utólag kiderítették, hogy pusztá tözsdemanóverrel van szó, és noha Hindenburgot többször felszólították, hogy a hírek terjesztőit állítsa bíróság elé, ezt mindig elutasította azzal az indoklással, hogy egészségi állapota a legjobb dementi.

Tény az, hogy Hindenburg a legjobb egészségnek örvend és hogy reprezentációs kötele-

zettségeinek teljes mértékben eleget tesz, pedig ezek egész napját igénybe veszik.

Mint emlékeztető, Hindenburg megválasztása alkalmával ellenfelei azt hangoztatták, hogy magas életkora következtében képtelen lesz hivatalát ellátni.

Másfél év múlva jár le Hindenburg elnöksége és politikai körökben már most foglalkoznak a kérdéssel, hogy ki legyen az utóda. Noha ez az időpont még meglehetősen messze esik, már most is elkecseregett választási harcra van kilátás. Eddig ugyanis

egyetlen egy oly személyiséget sem sikerült találni, aki a pártok fölött állana. Ünneplő van elég, de komoly jelölt ugyiszólván egy sem. A legfontosabb kvalifikáció természetesen az, hogy a jelölt közkedveltségnek és népszerűségnek örvendjen. A mai „hősök” között azonban egy sincs, aki ezt elmondhatná magáról, ilyenformán az elnökválasztás minden valószínűség szerint súlyos politikai krízist fog jelenteni Németországban, amelynek előjelei már a mostani elkecseregett pártarokokban is tapasztalhatók.

Az új csehszlovák kereskedelemügyi miniszter a román-csehszlovák kereskedelmi kapcsolatok kimélyítését vette programjába

Prága, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). Csehszlovákiában, mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt új kormány vette át az állam ügyemnek intézését. Gazdasági szempontból nagy érdeklődéssel tekintenek az új kormány működésére. A csehszlovák kormány egész halom közgazdasági kérdést kell megoldjon, amelyek nem lehetnek érdektelenek a külföldre, de különösen Romániára sem. Egyrészt az agrárpárt, a vámtarifa módosítása által a mezőgazdaság hathatósabb támogatását követeli, másrészt a többi pártoknak az a véleményük, hogy Csehszlovákia nem kimondott agrárállam és kívánatos volna, hogy a fejlődő cseh ipar támogatásának intenzívben. Matousek a csehszlovák kormány kereskedelmi minisztere e kérdéssel kapcsolatban igen érdekes nyilatkozatot tett, amelyben kitért a csehszlovák-román kereskedelmi viszonyra is.

Matousek kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy 1928-ig Csehszlovákia külkereskedelmi mérlege jelentős aktívával zárult. 1929-ben azonban ebből a szempontból erős esés mutatkozik. A külkereskedelmi mérleg kedvezőtlen

kialakulásának legfőképpen az az oka, hogy a csehszlovák export óriási akadályokba ütközött külföldön, másrészt a mezőgazdasági krízis miatt a belföldi piacok termelőképesége is leromlott. Az új csehszlovák kormány gazdasági politikája tehát ezt a két szempontot fogja figyelembe venni. Igyekezni fog a csehszlovák külkereskedelem útját a külföldi piacok felé egyengetni, belföldön pedig, ha másként nem megy, védvámpolitikával fogja a mezőgazdasági krízist megoldani. A csehszlovák-román kereskedelmi viszonyra vonatkozólag a következőket mondotta:

Csehszlovákia ipari cikkeit helyezi el Romániában, míg Románia mezőgazdasági termékeit helyezi el a cseh piacon. A Románia felé irányuló cseh külkereskedelem textil, fém, ipari, üveg és porcellánárak elhelyezésére szorított. Romániából főleg kukoricát, élőállatot és ásványi olajokat irányítanak Csehszlovákia felé. Ez utóbbi a Csehszlovákia felé irányuló román külkereskedelmek egynegyedét teszi ki. Megállapítható, hogy ez a kivétel állandó emelkedést mutat. Csehszlovákia 1928-ban 118 millió cseh korona értékű ásványi olajat importált Romániából, 1929. év első 10 hónapjában pedig ezzel szemben 130 csehszlovák korona értékű ásványi olajat hoztak be.

Matousek kereskedelemügyi miniszter ezután rátért a román kikötőkben felállítandó cseh szabadzónák kérdésére, amelyre azt mondotta, hogy ezek külön tanulmány kérdését kell képezni, nem hiszi azonban, hogy ennek még most is aktualitása volna. Végül azt mondotta:

Azon kérdések megoldása mellett, amelyek a legközelebbi kereskedelmi konvenció tárgyát fogják képezni, vannak még lehetőségek arra, hogy a két ország gazdasági közkedését elősegítsék. Már eddig is létesítettek és a jövőben is fognak létesíteni intézményeket, amelyeknek célja az lesz, hogy a két állam közötti viszonyt kimélyítsék. A csehszlovák állam azon lesz, hogy a két szomszéd állam közötti viszonyt és együttműködést kifejlessze. Kívánom különben, hogy a kisanant gazdasági programja minél hamarabb a kisanantot alkotó államok között létező baráti és politikai viszonyhoz méltóan, valósuljon meg.

LOEWE RADIO

9 lámpás, teljesen árnyékolt készülték, 4 többszörös lámpával

3 darab kétszeres cső HF 29
1 drb. háromszoros cső RNF 7

A legmodernebb keretvevő

Minden jobb szaküzletben kapható

Vezérképviselő:
Ing. V. Vértes Arad
Kérje képes árajegyzékünket

Hirdessen az Uj Keletben

IRÓK ÉS IRÁSOK

Almodók, lázadók

Barabás Gyula regénye

A Bekecs alatti falu, az erdő, a havasok atmoszférája az, ami elsősorban rányomta bélyegét a szegényre. Irásán ennek a földnek illata érzik, ezek a mélytűző színek izzanak ki belőle anélkül, hogy a népies cífrázkodás és a dekoratív szójátékoknak az a meddő és mostanában folkpott eredetiségkedés éreznők rajta.

Lirai regény, amely főként színeket, hangulatokat elevenít meg olyan erővel, mintha festmények vonulnának el az ember előtt. Eszközei egyszerűek, szerkezetében a legegyszerűbb forma, fejezetekre osztott képek sorakoznak benne, de a gyors iramlású mondatok mégis a legkomplikáltabb és legáltalánosabb hangulatokra, érzésekre világítanak rá. Erőteljesség és elevenítő erő van ezekben a mondatokban.

A nagyvárost jellemzi a gyárak, műhelyek embereit, nem csak alakjukra vet éles fényképeket, hanem megmutatja a belső világukat is lázadósaik, nekilendüléseik, letöréseik indító okait. Minden helyzetnek, állapotnak a hangulatát vonatolja ki a beállításnak sajátos csoportosításával. A naturalisztikus leírás csak annyira fontos nála, hogy a keretet megadja a belső megérzékeltséghez és ezekhez olyan szavakat, mondatokat talál, ami villanó tömörségével fejezi ki az állapotot.

Megeleveníti a lélektelen tárgyakat is, úgy, hogy azok valósággal életre kapnak, egyéniségük támad.

Erőteljes, érdekes írás Barabás Gyula regénye és írja olyan képességeket mutat, ami a legszebb remények beváltását ígéri. Örömmel ajánljuk az igazi irodalmat kedvelőknek ezt a kis regényt, amely izléses, stílusos kiállításban jelent meg.

Babits Mihály két újkönyve. Babits Mihály nemcsak nagy költő, hanem nagy gondolkodó is. Szavai, gondolatai, megállapításai, ítéletei a magyar irodalom és szellemi élet területén feltétlenül érvényesek és döntő erejűek, akár kényes aktualitásokról, akár az európai szellem nagy változásairól van szó, az Ó mélyre világító, keményen igazságos eszméi azok, amelyekre sokan felgyűlnek és amelyek gondolati erejűkkel ép úgy, mint szuggesztív hangjukkal hosszú ideig izgatják a kulturális jelenségek figyelmét. Új kötete az „Élet és Irodalom” azokat az égően aktuális problémákat boncolja, amelyek ma minden művelt embert érdekelnek. Nehéz eldönteni, mi köti le jobban az olvasót: az Ady-kérdés kimerítő tárgyalása, vagy az irodalom kettészakadásának nagy kérdése, vagy a magyar költő politikai szereplése a magyar életben?

A vaskos tanulmánykötettel egyidejűleg a 25 éves jubileumát ültől költőnek egy kisebb verskötete is jelent meg: „Az istenek halnak, az ember él”. Az új verseskötet a költő legújabb verseit tartalmazza.

A két új Babits-kötet tartalmukhoz méltóan nemes, egyszerű köntösben az Athenaeum kiadásában jelent meg. Az „Élet és Irodalom” ára lei 224.—, „Az istenek halnak, az ember él” ára lei 75.—.

Fábián Béla: 6 ló, 40 ember. Átélt szenvedések, örök élmények, távoli Oroszország lelke, Turkesztán végtelen síkja, végtelen vágyak, lobbanó indulatok, leküzdött szenvedelmek: — a hadifogság ezer emléke egyetlen nagy összefoglalásban, ez Fábián Béla könyve, a fogság nagy és egyetemes regénye. Fábián emlékeiben az igazság ereje robban ki: ez a könyv a maga meggyőző erejével, emberi dokumentumaival mindenki számára tökéletesen lebilincselő olvasmány. Az író nem a fantázia merész eszközeivel kívánja elragadni az olvasót; többet ad ennél: az életet a maga ezer arcával, keserűségével, fájdalommal, derűjével. Fábián Béla könyvét nagy érdeklődés előzte meg, amely nem is volt jogosultalan. A 6 ló, 40 ember az Athenaeum kiadásában, pompás kiállításban, remek borítéklappal jelent meg: ára Lei 136.—

* Paleologue naplója (A cár országa a nagy háborúban: 3 kötet 888 oldal 132 lej az Uj Kelet könyvostályában.

Franciaország a tengeri leszerelési konferencián bejelenti, hogy emelni akarja flottáját

A francia kormány nem egyezik bele az olasz-francia flottaparitásba

Páris, december 20. A tengeri leszerelési konferencia határnapjának közeledésével a francia kormány szükségesnek tartotta, hogy leszögezze azt az álláspontját, amelyet delegátusai a londoni konferencián képviselnek. Kedden minisztertanácsot tartott a francia kormány, amelyről kiadott hivatalos kommuniké szerint Franciaország követeli, hogy hadiflottáját a háború előtti tonnatartalomra emelhesse fel. Franciaországnak a háború előtt 980.000 tonna tartalmú hadiflotta volt, míg a mostani flottaállomány 525 ezer tonna. A londoni konferencián tehát Franciaország azt kívánja, hogy a többi tengeri hatalom egyezzen bele, hogy jelenlegi flottáját majdnem kétszeresére felemelje.

Ami az olasz-francia flottaparitást illeti, ebben a kérdésben a francia álláspont eleinte az volt, hogy az egyes államoknak

korlátlan szabadság adassék, hogy egyéni szükségletük szerint szabják meg hadiflottájuk nagyságát, most azonban hozzájárul Franciaország ahhoz, hogy Olaszország és Franciaország flottaaránya 4:7 vagy 2:3 arányban állapítsák meg Franciaország javára.

A francia jelentés hivatkozik arra, hogy Olaszország hadiflottája ma 270 ezer tonna irtartalmú s jelenleg 120 ezer tonna hajó-tér épülőben van, úgyhogy ezzel Olaszország hadiflotta állománya nagyobb lesz, mint amekkora a békében volt. A francia kormány hivatkozik arra, hogy amennyiben a két állam között flottaparitást állapítanak meg, ez a gyakorlatban annyit jelentene, hogy Olaszország még tovább épít hadihajókat, míg Franciaországnak tétlenül kell nézni az olasz fegyverkezést.

Néhány észrevétel a készülő új adótörvények alkalmából

Írta: Váradi Ödön nagyváradi ügyvéd

Befejező közlemény

V. Az adó utáni késedelmi kamat

Kamat tekintetében is törvényhozási intézkedésre volna szükség. Az államnak kellene előljárni a jó példával, a hátralekös adó utáni kamat ugyan annyira volna leszállítandó, mint amennyi kamattétel mellett a Banca Nazionale nyújtja a visszleszállítási hiteleket.

Az adófizetés polgári kötelesség. Ezzel tisztába van minden állampolgár. Az adó késedelmes fizetése nem közönyösösgből történik, hanem azért, mert tényleg nem tudják ezt előteremteni. Mindenki tisztába van azzal, hogy az adó nem fizetése esetén ingói, ingatlanai dobra kerülnek és így a végzettség esete az, amikor az árverést tűrni kénytelen.

Akkor, amikor általános a panasz a kamatok magassága ellen, amely súlyos teher gyanánt nehezedik az egész gazdasági életre, az állam hivatott arra, hogy a hátralekös adó kamat leszállításával követendő példát állítson fel a magas kamat csökkenése iránt.

VI. A tőkekamatadó több sérelmes intézkedése is orvoslásra szorul

A tőkekamatadó törvény előírja azt, hogy akinek pénze kamatra kihelyezve van, tartozik ez után a tőkekamatadót előre kifizetni, vagyis eszerint akkor is

tartozik a kamat után kamatot fizetni, ha azt nem kapja kézhez, pl. az adóst perli, az védekezik, a per éveig tarthat a követelés behajthatatlanná válók, azért a kamat előre fizetendő a kötelezvényben szereplő kamat után. Jóllehet kevesebb kamatot, vagy semmit sem kap az illető. Ez a törvény tehát oda módosítandó, hogy a tőkekamat tényleg a hitelező kezébe befolyt kamat után fizetendő, vagyis, aki előre megkapja a kamatot, előre fizet, aki később kapja, vagy per után tudja behajtani, akkor fizet, mikor a kamatot tényleg kézhez kapja. A tőkekamatadó-törvény másik sérelmes intézkedése az, hogy ha valaki a törlési engedélyt bemutatja, a bemutatás napjáig kivánják tőle a tőkekamatadó lerovását, még akkor is, ha akár a hitelező, akár az adós igazolja, hogy az illető kölcsön már régen kifizetést nyert. Ugy, hogy ha valaki nem törölteti a már kifizetett kölcsönt, ki van téve annak, hogy esetleg hosszú évekre is, amely alatt a kölcsön már nem áll fenn, fizetheti a tőkekamatadót. Ez az intézkedés oda volna módosítandó, hogy amennyiben akár a hitelező, akár az adós a tényleges kifizetés megtörténtét akár tanúval, akár okirattal bizonyítani tudja, ez alapon a tényleg nem élvezett kölcsön után a visszafizetés megtörténte után, tőkekamatadó fiszszafizetésére nem kötelezhető.

Influenza

torokgyulladás és megfűlés ellen véd a

Panflavin
PASZILLA

VII. Az adótörvény-javaslatok nyilvános megnyitása

A Kereskedelmi Csarnokok a Kereskedelmi és Ipari Társulatok az Ügyvédi Kamarák és más közéleti egyletekkel közlendők lettek volna előzetesen az új adótörvények, javaslatok mielőtt ezek a parlament elé kerültek volna. Ilyen módon nagyon sok utólagos panasz, felszólalás elkerülhető lett volna és az adótörvények bizonyára inkább megfeleltek volna a közérdeknek. Az ilyen életbevágóan fontos, egész gazdasági életünkre kiható törvények életbeléptetése előtt kívánatos és indokolt lett volna, hogy a sajtó és a fenti szervezetek ehhez hozzájáruljanak, megvitassák és célszerű javaslatokkal hozzájárultak volna ahhoz, hogy az új adótörvények minél megfelelőbbek legyenek. A pénzügyminiszter ur a begyűlt javaslatokból sok megfelelő indítványt elfogadhatott volna. Ha már ez a jelen esetben nem történt meg, a jövőre nézve célszerű volna ennek keresztülvitele.

(Vége.)

Hajfestés

„KOMOL” párisi hajfestőszer 18 természetes színnyalatban létezik. Ezzel öszülő haját 15 perc alatt a legnagyobb biztonsággal az eredeti színére festheti vissza. Kérje a „Komol”-t az Ön fodrászánál. Vezérképviselő: **Oradea, Str. Delavrancea 28. L.**, ahonnan díjtalan prospectust kaphat.

Legjobb karácsonyi és újévi ajándék a márkás gramofon.

His Masters, Columbia, Homocord, Polydor, Parlophon, Decca, Perfection gépek, lemezek és mindennemű hangszerek

állandó vagy raktára:

LYRA

hangszerüzlet CLUJ, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 16. szám

Megkezdődött! Megkezdődött!

Helios áruház

nagy karácsonyi vására az alatt sorolt olcsó árakkal:

1 drb. divat selyemsál	Lei 70
1 pár meleg női kesztyű	45
1 „ bélelt férfi kesztyű	60
1 „ téli angol női harisnya	50
1 „ strapa női harisnya	24
1 „ nagyon tartós férfi sockni	28
1 „ vastag, meleg férfi sockni	30
1 drb. egész finom férfi zsebkendő	25
1 pár Bemberg selyembarisnya	140
1 „ férfi bélelt borkesztyű csattal	375

Gyapju harisnyák, női kosztümök, férfi és női szwetterek, férfi ingek, nyakkendők és esőernyők még soha nem tapasztalt olcsó árakban lesznek kiszolgálva.

HELIOS

kötőtáruhá CLUJ, FÖTÉR 7. Farkas szoborral szemben.

Hirdessen az „UJ KELET”-ben

OVAKODJATOK
A HIDEG, A NEDVESSÉG ÉS POR VESZEDELMEITŐL
VEDJETEK
TOROKTOKAT, MELLETEKET ÉS A TÖDÖKET A MEGHÜLÉS, TOROKFÁJÁS, ASTMA, BRONSITA, INFLUENZA ELLEN, A
VALDA PASTILLÁK
ÁLTAL, ELTÁVOLITJA ÉS LÉGYÖZI A LÉGZŐ SZERVEK ELLENI BETEGES MEGTÁMADÁSOKAT
A DOBOZ FAC-SIMILJE
KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTARBAN

K
A kereskedelmi és ipari társulatok az ügyvédi kamarák és más közéleti egyletekkel közlendők lettek volna előzetesen az új adótörvények, javaslatok mielőtt ezek a parlament elé kerültek volna. Ilyen módon nagyon sok utólagos panasz, felszólalás elkerülhető lett volna és az adótörvények bizonyára inkább megfeleltek volna a közérdeknek. Az ilyen életbevágóan fontos, egész gazdasági életünkre kiható törvények életbeléptetése előtt kívánatos és indokolt lett volna, hogy a sajtó és a fenti szervezetek ehhez hozzájáruljanak, megvitassák és célszerű javaslatokkal hozzájárultak volna ahhoz, hogy az új adótörvények minél megfelelőbbek legyenek. A pénzügyminiszter ur a begyűlt javaslatokból sok megfelelő indítványt elfogadhatott volna. Ha már ez a jelen esetben nem történt meg, a jövőre nézve célszerű volna ennek keresztülvitele.

Bucuresti-Buka Kelet tudósítóját delemügyi miniszter több európai államot a kereskedelmi ügyben. D. Kereskedelemügyi kár ezekről a földelmi tárgyalások között tette.

— Az utóbbi évek eredményei megdöbbentően gazdasági törvényre. tézése amely azt világ népessége rint növekszik szaporodása csak szerű fejlődési nem nyert igazolása törvények eme törvények egy általános éhizsátság mindaddig népesség szaporul termelése között egyensúly. Nos h az első pillanatban erejével hatott nem de a termelés racionális technika eszközei lést annyira fokozta a mezőgazdasági tartunk, hogy egy lyett állandó tultermelés gazdasági krízishez gazdasági termelésre kötött pedig meg is bírói írásért. Rom egyenlőtlen fegyver országokhoz viszonyított technikai, pénzügyi forgalmi előfeltételek. Egyedüli gazdasági akkor egy társadalom hogy a román pe becsüli a saját munka elfelejti azt a számítani. A ter folytatott óriási er leg Romániának meg bevolnia kell, hogy le se. Uj piacok b dül őljia a megind gyalásoknak. Evidé megtörténni sem a többi nagyipari fogjuk találni azt amely egyrészt biz gazdasági termékek piacokat és új letegyanakkor a ne nek is.

A kereskedelmi ma tehát egyike a nek. Amióta az új ták a kereskedelmi ritumban a szükség feldolgozásán fard kereskedelmi és i munkájukkal legy niszteriumnak a ke megkötésénél. Meg kereskedelmi mini bizottság, amely eg szerződéseknak az kozik, másrészt fer taktust a külömbb és a gazdasági érde zottság már meg is alapelveket, amelye gyalások alapjait b érdekei mindenben általános részt tegi tárgyalásokkal meg

FIGYEL
NEM T
VALÓS

Közgazdaság

A kereskedelemügyi minisztérium március elsejéig megkötöti az összes államokkal a kereskedelmi szerződéseket

Március 1-e után csak ama államokkal szemben fogják alkalmazni a minimális tarifát, amelyekkel technikai okokból nem lehetett a konvenciót alkalmazni

Bucuresti-Bukarest, dec. 20. (Az Új Kelet tudósítójától). Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium mint ismeretes több európai állammal tárgyalásokat kezdett a kereskedelmi szerződések megkötése ügyében. Dr. Ene Ernő az Ipar és Kereskedelemügyi minisztérium államtitkár ezekről a folyamatban lévő kereskedelmi tárgyalásokról a következő nyilatkozatot tette.

— Az utóbbi évek gazdasági fejlődésének eredményei csufosan rácafoltak a megdönthetetlennek hitt Malthus-féle gazdasági törvényre. Az ismert közgazdász tételese amely azt állítja hogy, amíg a világ népessége mértani haladvány szerint növekszik addig az élelmiszek szaporodása csak egy számtani haladvány szerű fejlődési görbét képes felmutatni nem nyert igazolást. Malthus megjósolta a törvények alapján, hogy rövidesen egy általános éhínség fog bekövetkezni, amely mindaddig fog tartani, amíg a népesség szaporulata és az élelmiszek termelése között helyre nem áll a régi egyensúly. Nos hát ez a törvény amely az első pillanatban tényleg a valószínűség erejével hatott nemcsak, hogy megbukott, de a termelés racionalizálása és a modern technika eszközei révén sikerült a termelés annyira fokozni, hogy ma különösen a mezőgazdasági termelés terén már ott tartunk, hogy egy általános éhínség hejtett állandó túltermelés van.

Ez a túltermelés egy általános mezőgazdasági krízishez vezetett. A mezőgazdasági termelésre berendezett államok között pedig meg is indult a harc a piacok uralásáért. Románia ebben a harcban egyenlőtlen fegyverekkel küzd. A többi országokhoz viszonyítva a mi termelési technikánk, pénzügyi helyzetünk és a gazdasági előfeltételeink nem kielégítőek. Egyedüli gazdasági előnyünk, amely ugyanakkor egy társadalmunk kortünete is az, hogy a román paraszt nagyon kevéssé rendelkezik a saját munkáját és legtöbb esetben elfelejti azt az önkéntlenség árba becsülni. A termelés modernizálásért folytatott óriási erőfeszítésekkel egyidejűleg Romániának még újabb piacokért is harcolnia kell, hogy fölőseleget elhelyezhesse. Új piacok biztosítása: ez az egyetlen célja a megindult kereskedelmi tárgyalásoknak. Evidens, hogy ez nem fog megtörténni sem a bányászipar, sem pedig a többi nagyipari ágak rovására. Meg fogjuk találni azt az arany középutat, amely egyrészt biztosítani fogja a mezőgazdasági termékeink részére a kedvező piacokat és új lehetőségeket fog nyitni ugyanakkor a nemzeti ipar fejlődésére is.

A kereskedelmi szerződések megkötése tehát egyike a legégetőbb kérdéseinknek. Amióta az új vámtarifát megszavazták a kereskedelmi és iparügyi minisztériumban a szükséges statisztikai adatok felhalmozásán fáradoznak. Felszólították a kereskedelmi és iparkamarákat is, hogy munkájukkal legyenek segítségére a minisztériumnak a kereskedelmi szerződések megkötésénél. Meg is alakult az ipar és kereskedelmi minisztérium mellett egy bizottság, amely egy részt a kereskedelmi szerződéseknek az előkészítésével foglalkozik, másrészt fentertja az állandó kapcsolatot a különböző minisztériumokkal és a gazdasági érdekeltségekkel. Ez a bizottság már meg is állapította azokat az alapelveket, amelyek a meginduló tárgyalások alapjait kell képeznek. Az ország érdekei mindenben meglesznek védve. Az általános részt tegnap felülvizsgálták és a tárgyalásokkal megbízott román bizottság

a legjobb kilátások mellett fogja felvenni a tárgyalásokat, amelyek legnagyobb részt Bukarestben fognak lezajlani.

Tekintettel arra, hogy Románia az összes kereskedelmi szerződéseit felmondta és a jelenlegi vámtarifa minimális illetékeit csak március elsejéig alkalmazhatják a bizottságnak nagyon aktív munkát kell kifejtetni hogy eddig az időpontig az összes államokkal a tárgyalásokat befejezhesse. Március elsejétől kezdve a minimális tarifát csak azokkal az országokkal szemben fogják alkalmazni amelyekkel technikai akadályok miatt nem fog sikerülni a konvenciót nyélbe ütni.

— A román közgazdaság — fejezte be nyilatkozatát Ene államtitkár — ma abban a helyzetben van, hogy a legnagyobb energiával kénytelen védekezni azon államok ellen akik Genfben lezörgazett elvek ellenére egy gazdasági egyeduralomra törekednek. Románia csak azon államoknak fog előnyöket biztosítani ezeknek a tárgyalásoknak a során, akik ezt viszonzni is hajlandók.

Zárva kell tartani az üzleteket a karácsony előtti vasárnapon. Megérkezett a munkaügyi miniszter leirata a hatóságokhoz, mely szerint nem engedélyezi az üzletek nyitvatartását a karácsony előtti vasárnapon. A leirat arra hivatkozik, hogy a karácsonyi munkaszünetet szabályozó törvény nem ad felhatalmazást a miniszternek ilyen intézkedés megtételére.

Nagy szállóexport Lengyelországba. A Lengyelországgal kötött kereskedelmi szerződés eredményeképpen nagy szállóexport zajlott le Romániából. — Csak Besszarabiából 240 vagon szállót exportáltak Lengyelországba. Az árak is meg lehetőségek konvenáltak a termelőknek, mivel a szálló kilogrammját átlag 40 lej-el fizették.

Mégis csak meg lesz a bányási malomkoncentráció A bányási malomtulajdonosok még ez év elején elhatározták,

Párisi estélyi és utcai

cipőajándékok, divat-ékecsék minden színben, dea válaasztékban

ERIKA-nál

Cluj, Piata Unirii 13. Telefon 5-78.

Központi fűtések,

ipari szárítók, fűdő- és villanyberendezések tervezése, számítása és szerelése

Polonyi és Velits

okl. g. mérnökök Turda (Torda)

Extradyn néven forgalomba hozott saját készítményű rádiókészülékeink minden gyártmány minőségét és árát verik.

Apróhirdetések

UTAZÓK! Berkovicsné ארת ברכוביטש
vendéglője legnagyobbitva
Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-utca.
Mérsékelt árak. Kitűnő házikonyha.

FÉRJHEZ adnám izr., csinosnak mondott, barna leányrokonomat, 100.000 lei készpénz, kelengye. Jobb iparos vagy kereskedő ember irjon fényképpel ellátott teljes című levelet „Há segítőárs” jelíggre Targu-Mures, „Maros” hírlapiroda.

BELFÖLDI gesztenyét métermázsánként 1600, pirdiót 3000, tavalyi jó szilvát 2500, belföldi mogyorót 1800 lejért szállít utánvétellel 30% előleg. Roóz Tauți de sus. Beia-Mare.

INGYEN kalapok! Miss kalapszalon Cluj. Calea Victoriei [volt Kossuth Lajos utca] 7.

Viszafizeti hetenkint egy napon a teljes bevételének összegét vevőinek, aznapi vásárláskor kapott jegyzék ellenében. Kifizetésre kerülő napok és jegyzékszámok az újságok által lesznek hirdetve.

Szönyegszöveshez legjobb, legszebb perzsafonalak, felvetőfonalak, szönyegminták legjobban beszerezhetők: „SULTANA” szönyegszövőüzem fonalosztályánál, Targu-Mures, Piata Regele Ferdinand 7. [Főtér] Sztét küldés utánvétellel.

„Express” libahus csarnok

Ajánlatok közismerten jól kezelt tiszta

ארט שר
LIBA ZSIRT,
LIBA BÖRT,
FÜST ÖLTHUST
a legolcsóbb napi árak mellett

FRIEDMANN
M., ORADEA
(Nagypiac-tér)
Piata M. Vit. 11

Korcsolya-, si- és vadászcipők!

Si-ruhák, norvég viharbluzok!
Si, ródli, korcsolya!

Emil Schuster, Cluj.

Arjegyzzék ingyen!

Olcsó karácsonyi vásár

jöjjön el ön is és győződjön meg, hogy még soha nem létezett áron vásárolhatja a legjobb árut

Ez minden eddigit felülmúló vásár!
Néhány példa tájékoztatásul:

Női v. férfi meleg keztü 49—	Gloth paplan 589—
Női angol gyapju harisnya 59—	I-a paplanlepedő vászon 159—
Gyapju férfi zokni 29—	I-a fehérnemű vászon 39—
I-a zsebkendő 13—	Gyapju női szveter 199—
Alsótrico ing v. nadrág 159—	A gol nyári sál 69—
Kötött női nadrág 49—	Prima férfi mellény 389—
Kamaszi nadrág 149—	Gyermekbarisnya 10—

Bélelt bőrkeztüük, férfidivatcikkék, babicikkék stb.

HERGULES Áruház (volt Baby-ház)
Cluj, Calea Regele Ferdinand 12.

Vidékre postal szállítás **Még nem felejtéért pénz vissza**

FIGYELEM!
NEM TRÜKK!!
VALÓSÁG!!!

Értesítem a mélyen tisztelt vevőimet, hogy az előnyösen ismert, jöminőségű **női, férfi és gyermek harisnyáimból egy eddig nem létezett olcsó vásárt rendezek.** Saját érdekében győződjön meg állításom valóságáról.

Sándor harisnya és szaküzlete
CLUJ,
P. Unirii 9.

Színház—Művészet Rádió műsor

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton 3, 5, 7 és 9 órákor film előadás Abris Rózsája.
Szombaton háromnegyed 11-kor éjjeli előadás csak felnőttek számára „Csókpírulák”, (Rendes helyárak szorozatszám 145)
Vasárnap d. u. félháromkor Drótostót (Lehár operette nagyon olcsó mozi helyárak. Kondor Ibolyával, Solthy Györggyel, Leóvey Leóval, jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10. lei Szorozatszám 144.)
Vasárnap 5, 7 és 9 órákor film előadás Abris Rózsája.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szombaton új világsiker 3, 5, 7 és este 9-kor ÁBRIS RÓZSÁJA. Az amerikai filmgyártás leghatalmasabb és legnagyobb szencziója.
Vasárnap d. e. 11 órákor 15 és 10 lejes helyárakkal nagy meglepetés amelynek címét szombaton reggel fogjuk a nyilvánossággal közölni.
Vasárnap 5, 7 és este 9 órákor Abris rózsája.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombat: 5, 7 és 9 órákor: Az árulás, Hatalmas, izgalmas dráma. Főszereplők: Lya de Putti, Lars Hanson és Warwick Ward. Előjáték: Ufa journal, szenzációs felvételekkel.
Vasárnap d. u. 11 órákor Matiné: Malek, a generális. Olcsó helyárakkal.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Az árulás.

SELECT-MOZGÓ:

Szombat: Sába királynője, Monumentális film, mely kiállításban vetekszik a Ben Hurral, Salamon ragyogó palotája, kocsi-versenyek etc. Főszerepben a szép Betty Blithe.
Vasárnap: Sába királynője.
Hétfő: Utoljára Sába királynője.
Kedd: NINCS ELŐADÁS.

URANIA-MOZGÓ:

Szombat: Biblia, Monumentális dráma. Az első emberpár bűnhődése és büntetése, Ábel megöletése, Noé és a Vízözön.
Vasárnap: Biblia.
Hétfő: Utoljára Biblia.
Kedd: NINCS ELŐADÁS.

ÁBRIS RÓZSÁJA

Az amerikai filmművészet csodája.
Bemutadják ma 3, 5, 7 és 9 órákor a magyar színházban.
Minden eddigi filmalkotást tulszárnnyal az Abris rózsája című 12 felvonásos ragyogó amerikai újdonság, amelyet méltán tisztelnek meg az Amerika csodája jelszóval.
Berlinben a kritika azt írja az Abris rózsájáról, hogy ámbár nem hangos film, tökéletes és élethű minden jelenése és értelme-
sebben beszél mint bármelyik hangos film.
Az Abris rózsájának megszerzésére valóságos vagyont kellett áldozni.
Az Abris rózsájának előadási rendje a magyar színházban:
Ma (szombaton) 3, 5, 7 és 9 órákor,
Holnap (vasárnap) 5, 7 és 9 órákor.
Hétfőn 3, 5 és 7 órákor.
Jegyek délelőtt is válthatók az összes előadásokra.
Holnap d. e. 11-kor mozi-matiné 15 és 10 lejes helyárakkal. Nagy meglepetésben lesz része a holnap délelőtti matiné közönségének. Harry Piel legszédülete-
sebb, legizgalmasabb bravurfilmjét a 7 felvonásos Repülő autót fogják bemutatni s mellette egy faggyató burleszket a Levegő hősei címmel. Előadás kezdete: 11 órákor. Helyárak: 15 és 10 lej.

Idő: Középeurópai

Szombat, december 21

Budapest. 9.15: A rádió házi-kvartettjének hangversenye. 1. Schubert, 2. Rimsky-Korzakow, 3. Turina, 4. Offenbach, 5. Se-
verac, 6; Meyer—Hellmund, 7. Weigerth, 8. Caylor műveiből, 9.30: Hírek. 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés. 12.05: Gramofon hangverseny. 1. Kreisler: Marche miniature Viennoise. 2. Händel; Arioso (Arioso (Basilides Mária). 3. Chopin: As-dur keringő. 4. Gounod: Ave Maria. 5. Gounod: Csendes éj. 6. és 7. Mascagni: Parasztszücsület. 8. O. Strauss: Varázskeringő. 9. Joe Burke: Egy lehellet jázmin — keringő. 10. Lincke Pál zene-
kara. 11. Gay Byron: Holdas éj a Dunán, — keringő. 12. és 13. Ziehrer: Bécsi leányok. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 2.30: Hírek, élelmiszer-
árak. 4: Meister Eereenz dr. előadása. 1. Bem apó karácsonyi ajándéka Kolozsvárnak, Bem apó nagyszobai csele. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 1. „Köl-
temények. 2. Anglia és a magyar irodalom. 3. „A magyar siránók” (költemények). 6: A Mándits-szalonzene hangversenye. 1. Josef Strauss: Transactionen — keringő. 2. Kálmán: Cizányprimás — egyveleg. 3. Car-
rosto: Ritorna. 4. Panizzi: a) Invocation; b) Alma mia — tangó. 7: Bodán Margit ma-
gyar nóta-estje. Vándorbot-, hegedű-, meg egy tarisznya-nóta. XI. rész „Darumadár utnak indul...” Dóczy József dalköltő em-
lékezete. 8.15: Kacsóh Pongrác emléktűné-
pély. 1. Szabados Béla: „Kacsóh Pongrác”. 2. János vitéz — megnyitó. 3. Részletek a „János vitéz” c. operettből. 4. „Késő ősz van...” 5. Részletek a „János vitéz” c. operettből. 6. Rákóczi megtérése. 9.30: Zath-
hureczky Ede hegedűművés hangversenye. 1. Frank Caesar, 2. Couperin—Kreisler, 3. Couperin. 4. Strauss—Hubay műveiből. 10.15: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Majd a Fejes-szalonzene, az Os-
tende-jazz, továbbá Horváth Gyula és cigány-
zenekarának hangverenyé.

Ingyen karácsonyi ajándék

minden vevőnek az

„Ideal” kalapszalomban

Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. sz.

Mintha sok 100 leit
adna ajándékba
ugy fog örülni az, kinek

cipőt, papucsot
vesz
karácsonyra a

Derby

fióküzletekben

mélyen leszállított árban.

Ha tartós örömet akar szerezni,
ajándékozzon

hangszert, beszélő-
gépet, lemezt

Óriási választék!

DAVID

hangszerház

Cluj, Str. Memorandului 12. szám.

Egyedüli szaküzlet!

Olcsó árak!

Bukarest. 16: Moszkopol—Leon-zenekar. 16.15: Konferázás. 20: Színházi előadás.

Bécs, Graz. 18.15: Kamarazene. 19.40: Petzold-est. 20.30: Bécsi dal- és operaest. 20.30: Hangjáték.

Berlin. 21: Tarka est. Breslau. 20.30: Kálmán Imre-est. 22.35: Táncczene.

Köln. 23: Szórakoztató- és táncczene. Königsberg. 20: Fall Leó: „A császárnő” c. operettje.

Lipce. 16.20: Szólisták hangversenye Liszt, Bach, Musszurgszkij, Dvorzsák, Bach, Sgambot, Strauss Richárd műveiből. 19.30: Operett-részletek.

Königswusterhausen. 20.30: Közveti-
tés Frankfurtból. 21.45: Gramafon.

Belgrád. 20: Hegedűjáték. 21.30: Dal-
est (francia és angol dalok).

Zágráb. 20.30: Hangverseny-est. Varsó. 19.25: Gramafon. 20.30: Könnyű
zene. 23: Táncczene.

Kattovicz. 20.30: Könnyű zene. 23:
Táncczene.

Milano, Torino. 20.30: Kvintett. 21.05:
Mascagni „Igen” c. operettje.

Róma. 21.02: Zenekari hangv.

Oslo. 20: Szórakoztató zene.

Stockholm. 19.15: Beethoven: „Hold-
fény” szonátája.

Prága. 19: Vidám est. 20.15: Rádió-
zenekar. 21.15: Gramafon táncczene.

Brünn, Kassa, Pozsony, Ostrava: A
prágai műsor közz.

Daventry. 21.30: Szimfonikus hangver-
seny Grieg, Arensky, Dvorzsák, Händel
műveiből.

London. 24.15: Táncczene.

Zürich. 20: Mandolin-zenekar: 22.10:

Gramafon.

Moszkva. 19: Hangjáték.

Vasárnap, december 22.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene. 13: Pontos időjelzés, idő-
járás-jelentés, Utána az Operaház zenekar-
nak hangversenye. 15.30: Földmíveléstudgyi
minisztérium előadássorozata. 16: Rádió Sza-
bad Egyetem. Utána pontos időjelzés, idő-
járás-jelentés. 17.15: A honvédegyalgezered
zenekarának hangversenye. 18.30 Felolvasás.
18.50: Sporteredmények. 19: Molière: „Mi-
santrop” előadása. 21: Gramofonhangverseny.

CHARITÉ

Szanatorium
Cluj-Kolozsvár, Str. Regálá
(Műltis-u.) 12a. sz. Telefon 600

Sebészet, Belgyógyászat, (cukor-, vese-, gyom-
or-, és anyagforgalmi megbetegedések diét-
tás kezelése.) Szülészet (külön szülészobával
és gyermekágyas osztállyal). 8—10 napos pau-
sál árakkal. Nőgyógyászat. Urologia (prostata-
ta-, hólyag-, vesebajok) Orthopedia. Szemé-
szlet, Fül-, Orr- és gégegyógyászat, Röntgen
Villamos kezelések Foggyó-éshizókurák, Vegri
és bakteriológiai vizsgálatok. Gyógyfürdők
bejáróknak is. Mérsékelt árak. Igazgató főor-
vos Prof. dr. Steiner Pál.

Anton Rosenzweig Cluj

ברית אונר סליתיים גרמאנדלונג

Héber könyvek
és talleszek nagykereskedése.
Gyári árak!

Tulhalmazott raktár miatt

olcsó árak

üveg, porcellán, steingut-zománcozott
konyhaedények és alpacca-évszékzökben

Ausländer-nél

Cluj, Cai. Reg. Ferdinand 67.

Fióközlet: P. M. Viteazul 37.

Teljes konyhaberendezések

Karácsonyi és újévi ajándéktárgyak
nagy választékban.

Épületüvegezés és képerkezítés.

Engros. Telefon 9-54. Endetail.

Paletot Lei 3400, bőr kabát Lei 4500

NEUMANN M, férfi- és fiuruha áruháza CLUJ, FŐTÉR 14.

Nyomta a „Deutscher Bote”, nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 10. Telefon 187

Demokrati rend

A napokban a
egy kommunikáció
levélkiadások új re-
címének előlvasása
híhet. hogy vala-
résről van szó, azo-
ménykedtek, család-
szerzésének nehéz-
radtak, sőt talán t-
nyolultabbak.

A demokrácia ne-
nem egyenesen ka-
a polgárok egyén-
nak tiszteletét, sőt
fogva a demokrá-
korlati lényegéből
kezne, hogy minde-
kisebb bürokratika
mellett járjon ki a
posító utlevél. Hog-
ban nincsen igazi
legalább is még a
egyik kétségtelen b-
ura, a bürokratika
a módszere, amell-
— minden más ors-
usa — meg van n-

Magyarországon,
toránsem a dem-
relvél megszerzés-
jobb feladat. Egy-
tése s a rendőség
szüksége mindős-
szemben nálunk, a
vagy hat-hétféle i-
ahhoz, hogy az e-
hasson. S ha még e-
a jobb idegzetűek
is könnyen megus-
utlevél kiállításá e-
nem venne igényt

Tudjuk, hogy
gok generális
kedés nélkül.
lukra nem refe-
az utlevélkiad-
is volna bizonyos
az állampolgárok
nem sokat érnék
gában a törvényi
mentalitásban, m-
kat ugy kezeli, n-
jobbágyokat, min-
ben vett internált

A kormánynak,
demokratikus fel-
sebben kell reviz-
levéltörvényt. Meg-
hetőséget, hogy a
alapján utlevélhez
meg kell teremte-
hogy az utlevelek
rendőrségeken, h-
orségeken is kiad-
viszonyok között
olyan borzalmas
uralja fizikai és
kelljen napokat
előszobákban.

Már csak hum-
rettenetes elgond-
lyos, sőt halálos
pláne megtörtént
val ne juthasson
Meg kell adni a
azt a diszkréción-
zolt esetekben
nélkül kiadhas-
legalább is egy-
ra szóló utle-
az arra szorulóki-
tani az emberien-
ban lévő rendőr-
a bürokratikus t-
igen sok esetben